

amoföntanczene. 15: Filharmóni-umann, Manfréd Hegedűverseny. mfónia.

ónikus hangv. afónikus hangv. pszódia. Covea: Falla: Spanyol : Norvég táncok zódia.

ónikus hangver- s házasság, szim- szimfónia. Paga- ok. Rossini: Mo- ande. Granados: tány és harang- rállal.

óra dalokkal.

ar óra.

orahangverseny. Dvorak: Ke- Gítár. Chopin: arabeszk. 20.30: sohn: Ruy Blas ammfón.

ek.

llőjáték. Utána

ENT KÖNYV

UJ KELEF

A leghíresebb szakorvosok által elismert mint legbiztosabb és feltétlen legmegbízhatóbb orvos. Ovakodjél utánzatok!

Tolmácsok 1.

LA

an kell nézni,

het

költségben meg-

ni,

lehet

ulás nélkül

megértetni

OMÁIG

REZSÓ

20 ol- L 170

zve... könyvosztályában

ránia

l 6, fél 8 és fél 10

l 8, fél 10 órákor

25, 30 lei

em a kolostorban

em a kolostorban

em a kolostorban

em a kolostorban

XII EVF. * SZAM 171
Cluj-Kolozsvár, 1930
augusztus 8 Péntek
5690 EV - AB 14

POSTALÁ
TE in NUMERAR
244.716/929

Ara 5 lej

ELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 18. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vetetnek fel.

A színajai konferencia után

Kisantant és vámunió — Az ipari államok és agrárblöck

II.

Színaja, augusztus eleje

Csehszlovákia megfigyelőt küld ki a színajai konferenciára — így szólottak azok a hírek, amelyeket különösen cseh részről terjesztettek. Azonban a konferencián nem vett részt cseh megfigyelő és hogy Künzl-Jierzinsky cseh követ véletlenül Színaján nyaral (ahogy a legtöbb követ ott tartózkodik, mivel a király is Színajába tette át a székhelyét), nem jelent semmit. Tény, hogy a csehek teljesen kívül maradtak és ha a konferencia ki is fejezte ragaszkodását a kisantanthoz, ez a platonikus nyilatkozat csak annyit jelent, hogy a színajai konferencia — nem jelenti a kisantant azon mali bukását. Azonban világos, hogy a gazdasági szükségesség fontosabb a politikánál. Ezt nem is titkolják hivatalos körök és ezért nem hívták meg Csehszlovákiát a konferenciára.

A kisantant politikai alakulat, amelynek bázisa kizárólag a külpolitika, a Magyarországgal szemben való védekezés. De ez a cél, amely annak idején létrehozta az alakulatot, az idők folyamán mininkább vesztett jelentőségéből és eredeti célját, hivatását már rég nem kell betöltenie. Az idők változásának legjobb jele, hogy Románia és Szerbia leülnek Magyarországgal tárgyalni és ez a konferencia a résztvevők megállapítású szerint a lehető legnagyobb egyetértésű és szívélyesség jegyében folyt le. A csehek természetesen nem nézik szívesen a közeledést; egyrészt a politikai következmények nincsenek inyükre, hiszen Csehszlovákia külpolitikai súlyát nagyrészt a kisantantban viselt vezető szerepe adta meg, másrészt gazdasági szempontból kedvezőtlen számukra az alakulat, mert ha ezt nem is mondja ki, mégis csak elsősorban a cseh, a cseh ipar és a túlzó cseh agrárius védővamos politika ellen irányul az éle.

Hogy Románia, amely nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem, hogy a kisantant mellett tüntessen, mégis megtette a lépést, annak oka a gazdasági szükségesség. Amikor az ország léteérdeke fagy kockán, nem lehet érzelmi politikát folytatni, hanem azzal kell szövetkezni, akiknek a szövetsége tényleges értéket jelent a harcban. Ez a szövetség pedig csakis Szerbiával, Magyarországgal és Bulgáriával lehetséges.

A jelenlegi kereskedelmi szerződések nem kielégítőek. A legnagyobb kedvezmény klauzulája minden szerződő államnak ugyszólván egyforma előnyt biztosít. Az európai agrárállamok azonban éppen az amerikai versennyel szemben szorulnak védekezésre; minthogy azonban a tengerentúli államok is élvezik a legtöbb kedvezmény klauzuláját, az ebből eredő előny a gyakorlatban nem jelent semmit. Az európai agrárállamok ezt kívánják, hogy ezt a klauzulát reaknak ne alkalmazzák, illetve, hogy azokat a vámtételeket, amelyeket velük szemben alkalmaznak, vonják ki a „legnagyobb kedvezmény” fogalma alól.

Az agrárállamok tehát azt kívánják, hogy a tengerentúli államokkal szemben bizonyos vámkedvezményben részesüljenek. Ennek a kedvezménynek a szerve képezi a tárgyalások alapját. Van az a lehetőség, amikor a kedvezmény csak bizonyos mennyiségre vonatkozik és van az a lehetőség, amikor a kedvezményt korlátlan mértékben kéri. Mindezt összevéve, az európai agrárállamok attól akarnak vásárolni, aki tőlük nagyobb mértékben részesítik agrártermékeik vásárlóit. Ezt az elvet évekként ez előtt a világárok már keresztülvitték, amikor a

lengyeleknek dohányt adtak el és tőlük különböző ipari cikkeket vásároltak.

Az agrárállamok arra hivatkoznak, hogy ők egyrészt csak 15 százalékát fedezik az európai fogyasztásnak, másrészt az amerikai államok mezőgazdái a kölcsönök után 3-4-5 százalék kamatot fizetnek, míg az itteniek 24-30 százalékot. Ez a kamatkülönbség akkor előnyt jelent, hogy szinte „dumping”-árakat tesz lehetővé.

Az ipari államok közül elsősorban Csehszlovákia, azután pedig Németország van érdekelve az agrárállamok akciójában. Ezek a legnagyobb szállítói a

dunai államoknak és ők lennének természetesen a legnagyobb fogyasztói a mezőgazdasági termékeknek. Ma azonban ezen államok, amelyek a háború alatt és után mezőgazdaságukat nagy áldozatok árán fejlesztették, védővamos politikát folytatnak és nem engedik meg a délkelet-európai államok mezőgazdasági termékeinek kedvező körülmények közötti bevitelét. Ez ellen küzd elsősorban az agrárblöck és nem kétséges, hogy sikerülni fog olyan megegyezésre jutni, amely elkerüli a vámháborút.

Nemcsak a román mezőgazdaságot, hanem az ipart is a legközelebről ér-

deklük e tárgyalások. Nyilvánvaló, hogy odáig jutottak el az agrárállamok, hogy kénytelenek iparukat bizonyos fokig a mezőgazdaságnak feláldozni, nehogy mindkét termelési ág: ipar és mezőgazdaság, tönkre menjen. Racionális munkamegosztásnak kell elkövetkeznie az ipari és a mezőgazdasági államok között, érvényesülniök kell a gazdasági törvényeknek. Hogy ez az átalakulás nem fog minden megrázkódtatás nélkül lefolyni, az bizonyos, hozzá fog azonban járulni Európa racionalizálásához és az európai krízis megoldásához.

Dr. Kovács Jenő

Az európai államok nem biznak Oroszország békeszándékában

Oroszország háborús készülődéseiről informálta Titulescu a királyt és Maniut

Románia londoni követe szerint külföldön aggodnak, hogy Oroszország katonai uton fogja levezetni a tömegek elégedetlenségét

Az Adevárui szerint a kormány elejét veszi minden meglepetésnek

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. Két nap óta jóformán csak egy kérdés izgatja az ország politikai közvéleményét, hogy miért jött haza Titulescu? Titulescu, aki esztendő óta képviseli Romániát az összes nemzetközi fórumok előtt, csak a legkritikább esetekben szokott Romániába hazalátogatni és csak akkor, ha valamilyen rendkívül fontos ügyről van szó. Érthető tehát, ha jelenlegi utjával kapcsolatban a legfantasztikusabb kombinációk merültek fel.

Az első verzió arról szól, hogy Titulescu a királyi kérésére érkezett haza, mert az uralkodó ki akarta kérni véleményét azokról a belpolitikai kérdésekről, amelyek sűrűn foglalkoztatják mostanában a politikai lapokat és általában a politikai világot. Ezt a verziót azonban hamar megcáfolták, Titulescu maga sietett kijelenteni, hogy egyáltalában nem kíván foglalkozni a belpolitikai kérdésekkel, aminek legfőbb bizonyítéka, hogy mindössze két napot tölt Színajában, azután pedig anélkül, hogy Bukarestet érintené, visszautazik Velencébe.

A miniszterelnök a sajtót úgy informálta, hogy a londoni követ azért jött haza, hogy a király és a kormány elnökét informálja a napirenden lévő külpolitikai kérdésekről. Ez a szürke nyilatkozat nem elégitette ki a szenzációkat váró lapokat, annál kevésbé, mert a miniszterelnök nyilatkozatában nem környalazta, hogy voltaképpen milyen külpolitikai kérdésekről van szó. Eppen ezért a legtöbb lap új magyarázatokat keresett és az egyik bukaresti organum tudni vélte, hogy Titulescu egy sürgős külföldi kölesön ügyében folytatott tanácskozásokot és azért jött Színajába, hogy erről a kölesönről referáljon az uralkodónak és a kormánynak. A lap szerint egy körülbelül huszmilliárd lej-es beruházási kölesönről van szó, amelyet Titulescu felfogása szerint a Népszövetség égisze alatt kellene Romániának felvennie.

Egy másik bukaresti reggeli lap viszont tudni vélte, hogy Titulescu a koronázás részleteiről tanácskozt az uralkodóval és annak külföldi előkészületeire vonatkozólag kért és kapott utasítást.

A ma délutáni lapok elvetik ezeket a kombinációkat és megerősítik a miniszterelnök fentemlített nyilatkozatát, amely szerint a londoni követ a napirenden lévő külpolitikai kérdésekről

kívánta sürgősen informálni az uralkodót és a kormányt. Az Adeverul szerint ezuttal nemcsak a sablonos külpolitikai kérdésekről van szó, de Titulescu egyenesen szenzációs közléseket tett. A londoni követ az orosz kérdéstről referált az uralkodónak és Maniunak, amely az utóbbi időben erősen nyugtalanítja a külföldi politikusokat. Néhány hónapja ugyanis az orosz gazdasági krízis elérte tetőfokát, a tömegek egyre jobban elégedetlenek és a külföldi politikai körökben attól tartanak, hogy Oroszország külpolitikái, illetőleg katonai uton fogja megkísérelni a tömegek elégedetlenségét levezetni. A londoni követ szerint az európai államok nem biznak Oroszország sokat hangoztatott békepolitikájában, különösen Litvinov legutóbbi beszéde óta, amikor is az új külügyi népbiztos azt hangoztatta, hogy Oroszország nem fogja elűzni a szomszédos államokban lábrakapott agrársovinista mozgalmakat. A színajai megbeszélések főképpen e téma körül forogtak, mert a kormány elejét akarja venni minden esetleges meglepetésnek és így már most megvitatták az összes szükséges intéz-

kedéseket.

A Lupta ma délutáni számában arról ír, hogy Színajába visszatért a háború előtti idők képe. A Peles-kastély körül megeléknült az élet, politikuskok és pénzügyi vezérférfiak lepték el Színaját. Maniu azonban, mint valami moderu Diogenes, megközelíthetetlenül húzódik vissza szalonkocsijába. Senkit nem fogad és Titulescuvval, Madgearuvval tanácskozik szakadatlanul. A napirenden lévő külpolitikai problémák között szóba került az is, hogy Románia milyen álláspontot foglaljon el a Népszövetség őszi ülészakán Briand páneurópa-tervével kapcsolatban. Titulescunak az a véleménye, hogy Románia tegye magáévá az angol álláspontot, amely azt kívánja, hogy a Népszövetség keretein belül oldják meg az európai föderáció kérdését.

Színaja, augusztus 7. E hó végére Színajába várják Sándor szerb királyt, Marioara királynét, Mária özvegy királyné és Ileana hercegnőt. A szerb királyi család hosszabb ideig fog tartózkodni Romániában, mert részt kíván venni a koronázáson.

Titulescu kihallgatása a királynál

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. Titulescu tegnap délután 4 órákor kihallgatáson jelent meg a királynál. Ez volt az első találkozása Károly királynak trónralépése óta a londoni követet, akit kitüntető szívélyességgel fogadott. Az audiencia két óra hosszat tartott és általános külpolitikai kérdésekről, valamint a koronázás külpolitikai előkészítéséről volt szó.

A kihallgatás után Titulescu fogadta a Dimineata munkatársát, aki megkérdezte, mi igaz egyes lapok híreiből, amelyek hazaérkezést belpolitikai problémákkal hozzák kapcsolatba Titulescu kijelentette erre, hogy Maniu miniszterelnök hívására jött haza, hogy bizonyos kérdésekben ismertesse a külföldi helyzetet és információkkal szolgáljon.

A király a világgazdasági krízisről is érdeklődött. Sajnos, a helyzet másutt sem rózsás. Franciaországban nagy a pénzbőség, mégis súlyos gazdasági gondok bántják. Angliában a munkanélküliség ölt katasztrofális méreteket. Németországban a gazdasági válság nemrég kormányt buktatott. Amerikában sem jobb a helyzet. Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni, ha nálunk is nehezek a viszonyok és nem kereshető

a hiba egyesekben, hanem az általános helyzetben. Románia gazdagsága és termésmézes erőforrásai azonban optimizmusra adnak okot a jövőt illetőleg.

Titulescu ezután Madgearu ipar- és kereskedelmi miniszterrel folytatott hosszabb megbeszélést, amely főleg a külföldi kölesönről vonatkozott. A két államférfiu megegyezett abban, hogy külföldi kölesönről január elsejéig nem lehet szó. Különben sincs most szükség beruházási kölesönrre, csak a Mezőgazdasági Hitelintézet finanszírozását kell megvalósítani. Ehhez 7 és fél milliárd lej szükséges és meg van a remény, hogy ez az összeg rendelkezésre fog állani.

Maniu miniszterelnök kijelentete, tudósítónknak, hogy nincs mit csodálkozni azon, hogy ő hívta haza Titulescut, akivel kezdettől fogva a legszorosabban együttműködik és mindig kikérte tanácsait. Szó sem lehet diszonanciáról közöttük. Fontos külpolitikai kérdésekben és a koronázás ügyében kérték ki véleményét. Ez alkalommal szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a koronázás időpontja még nem lett megállapítva.

Csillagászati kongresszus

*

Őszintén bevallom: szeretnék delegátus lenni a jövő hónapban Budapesten összeülő csillagászati kongresszuson. Sorsom, mint minden ember sorsa, mindeztől a földi dolgokkal való fölös törődésre kényszerített, annak ellenére, hogy régen tudom: birodalmam, amellyel egyébként sem rendelkezem, nem e földről való. A csillagokkal külföldben is mindig jóbarátságban életem; gyermekkoromban a sok hiedelem között azt is hittem, hogy ha a földön egy talpalatnyi földet sem mondhatok magaménak, az égboltozaton viszont legalább három csillag az enyém.

Azóta az iskolában csaknem megbuktam csillagászatból s a kitűnő Raoul France könyveiből megtudtam, hogy a csillagvilágok csodálatos metamorfózisok mennek át, megfellebbezhetetlen törvényeknek vannak alávetve s a végtelen időben olyan szélesen és olyan megfoghatatlanul keringenek, hogy fantáziánkkal fel sem tudjuk fogni őket. Ezért tartom irigyléreméltó embereknek a csillagászokat, ezeket a komoly és merengő szemű, koravén gyermekeket, akik mint a napraforgó a nap irányába, a csillagok felé szegezik tekintetüket.

Irigylem őket és irigyelheti mindenki, mert számukra ez az egész föld, melyen különös emberi illúziókkal kergetjük a nagyság és halhatatlanság álmait, amelyen konkocért és neveléses fantazmagóriáért marakodunk: legfeljebb egy matematikai, még pedig jelentéktelen matematikai képlet csupán, mely kifürkészhetetlen erőktől vonzza, kereng a maga keserű levében. Milyen fenséges érzés lehet a földi marakodások ugynevezett erkölcsi és gazdasági törvényei helyett — a felmérhetetlen végtelenségek törvényeit kutatni, érezni megsemmisítő kicsinységünket; a porsem költészetét az emberi fantáziával fel sem mérhető csillagvilágok nagyságával szemben!

Van egy népies mondás, mely azt hangoztatja, hogy sorsunk a csillagokban van megírva. Sajnos, a csillagvilágok hieroglifáit még senkinek sem sikerült kibogoznia s így nem tudjuk ellenőrizni e feltevés valószínűségét. Valami azonban meghúzódik e sejtés mögött, mint minden sejtés mögött, ami a néplelekben szólás-mondásokban talál kifejezésre. A csillagvilágok is örök változások és egyben örök maradandóságok harca szikrázik, erjed és nyugszik el, azzal a különbséggel, hogy itt az idő iradatlan sűrűségét nem oldja történelemmé emberi gondolat, vágy és nagyralátás.

A csillagok évezredek óta hevitik a költők fantáziáját. A szerelem, a harc, a szellem extázisai szívesen ölelkeztek színes hasonlatokon keresztül a csillagokkal. A távolság és a megfoghatatlan magasságok az emberi természet számára éppoly kedvesek, éppoly értékesek, mint minden kivételesség, amely elvezeti őket önmaguktól.

A csillagászat megtépázta a csillagok költészetét, de végtelenre tárta a világegyetem kapuját. A képzet szabad és feleletlenül szárnyalását Newton és Einstein felfedezései igazták le s bár ezek a felfedezések megölték a babonák kellemes önhitéseit, kárpótlásul megajándékoztak bennünket a világegyetem összefüggéseit bizonyító, megnyugtató és lenyűgöző törvényeivel.

Minden törvény és minden roppant-ság ellenére is azonban, nosztalgiank nem változott, mely a csillagvilágok miriárdjai felé vonz bennünket. Nem lehetetlen, hogy minden hangos földi küzdelmünk azért feszül csak, hogy kiveredje számunkra azt az annyiszor megálmódott esendőt, melyen keresztül meghallhatjuk a szférák zenéjét.

Ma már tudjuk, hogy a csillagok nem angyalok megkövült könnyei. Ezzel szemben bizonyos, hogy azok a tudósok, akik Budapesten kongresszusra ülnek össze, melyen a csillagok problémáit fogják megvitatni — angyali lények. Mert hiszen angyali lélek és emelkedettség kell ahhoz, hogy 1930-ban, új világháború készülődése, régi nyomorúságok, világháború és egyéb speciálisan földi bajok közepette, akadjanak emberek, akik az egek világára szegezik tekintetüket s elfordulva a földi lét szennyétől, kicsinységétől és alacsonyrendűségétől, a végtelenség útjain tett tapasztalataikról számolnak be.

Ma már minden tudomány, kezdve a szociológián, végezve a biológián, kivétel nélkül a földi hasznosság, olykor az emberi haszontalanság szolgálatában áll. Egyedül a csillagászat, amely mindmáig megtartotta ideális, csaknem

költői jellegét s bizonyos vonatkozásokban — Flammarion! — még ma sem vetette le metafizikai eredetének himes köntösét. A csillagászat az, mely mindaddig nem lehet alkalmazott tudomány, míg a fényévek millióitól terhes űrt valami újabb mechanikai találmány segítségével át nem törhetjük, át nem szárnyalhatjuk, annak ellenére sem, hogy talán egyes csillagokban felmérhetetlen tömegű érc- és gázanyagok vannak elraktározva, melyek a nehézipart momentáni válságából kisegítenék s egy még fantasztikusabb méretű emberpusztítás számára nyitnák meg a lehetőségek útját.

A kimondottan földi célzatu tudományos, gazdasági és politikai kongresszusok áradatában úgy hat ez a csillagászati kongresszus, mint valami modern szent a tőzsdék zsvájában. Csak a

tudománynak lehet belőle haszna, anélkül, hogy részvénytársaságok, kartellek vagy trösztök profitálhatnának felfedezéseiből.

Eppen azért hat üde naivitásként, sőt anakronizmusként, minden tudományos komolysága mellett is. Bizonyára hallunk majd beszámolókat újabb, nagyszerű felfedezésekről, lelkes beszédek keretében az űr káprázatos végtelenségéről, melyek minden tudományosságuk mellett is úgy fognak hangzani, mint egy elmeríthetetlen, kikezdetlen, örökkévaló álom hangjai.

Ez a tudományos kongresszus lesz az egyetlen a mai kongresszusok között, melyen a költészet is jogaihoz jut. A legősibb és legnyugtalanítóbb költészet, mely az emberi szívet és agyakat felkavarta. És ezért olyan szimpatikus. Salamon László

Hatszáz kurd lovas ismét átlépte a török határt

A török kormány az angol kémizolgálatot gyanúsítja a kurd betörések irányításával

London, augusztus 7. Konstantinápolyból jelentik, hogy a perzsa határvédeken hatszáz főből álló kurd lovascsapat a török határőrök megtámadása után újra török területre lépett. A kurdok a határmenti falvakban röpiratokat osztogattak, melyekben az önálló Kurdisztánt igyekeztek propagálni.

Török kormánykörökben érthet-

lennek tartják, hogy a kurd betörések ügyében Perzsiához intézett jegyzékre a perzsa kormány miért nem ad választ. Valószínű, hogy a jegyzéket megismétlik.

A török lapok az angol kémizolgálat vezetőjét, Lorenz ezredest gyanúsítják az egyre sűrűbbé váló kurd betörések irányításával.

Szabadlára helyezték Kerekes Józsefet és Kun Frigyest

Cluj—Kolozsvár, augusztus 7. (Az Új Kelet tudósítójától). Ma a késő déli órákban tárgyalta a törvényszék idősebb Kerekes József vendéglős és Kun Frigyest, a Kun Mátvás és Fia cég tulajdonosának felfolyamodását, amelyet az ügyesség letartóztatási végzése ellen nyújtottak be. Mint ismeretes, a két tisztelőben álló kolozsvári vendéglős és kereskedő a Porcellánház ügyei miatt tartóztatták le. A Porcellánház tulajdonosa ifj. Kerekes József volt, id. Kerekes József vendéglős fia, kinek üzletét az elmúlt évben 100 ezer lej adótartozásért elárvereztette az adóhivatal és az árverésen az áruraktárt Kun Frigyest, ifj. Kerekes József nagybátyja

vette meg 97 ezer lejért. A hitelezők erre idősebb Kerekes József akarták behajtani fia tartozását, azonban kiderült, hogy Kerekes József házat eladta Kun Frigyestnek. Több türelmetlen hitelező úgy akart bosszút állani, hogy feljelentette Kerekes Józsefet, valamint Kun Frigyest, azt állítván rólok, hogy tervszerűen készítettek elő az elmúlt esztendőben ifj. Kerekes József üzletének elárverezését, amely a hitelezők kijátszását célozta. A feljelentés alapján mindkettőjüket letartóztatták, de a törvényszék Hosszu tanácsa, nem látván bűncselekvényt fennforogni, dr. Gárgiu János védő előterjesztésére szabadlára helyezte őket.

Asszonyok, akik passzióból lövöldöztek le férjeiket

Párizsban divatba jöttek a szerelmi gyilkosságok — Jelenleg 23 férjgyilkos nő ül a St. Lazare-fogházban — A „hősnőt” rendszerint felmentik a meghatott esküdtek — A gyilkos férfiakat elítélik

Párizs, augusztus 7. Az utóbbi időben határozottan divatba jöttek a szerelmi gyilkosságok. Az amerikai bűnhullám elérte Európát is, azonban különösképpen: a nőket kezdte ki... Betörés, rablással párosult gyilkosság közel sem fordulnak elő olyan ijesztő méretekben, mint a szerelmi gyilkosságok. Különösen gyakori jelenség ez Párizsban, minden új divatok fővárosában.

A St. Lazare fogházban jelenleg huszonhárom nőt őriznek. Mind a huszonhárom gyilkosság miatt tartóztatták le. Tizenhét nő revolverrel, három törrel, másik kettő pedig méreggel kombinált fojtogatással végzett az áldozattal: a férjével... Akik már túl vannak a főtárgyaláson, megkönnyebbülten sóhajtanak fel, míg a többiek, akik a „premier” előtt

Szombat este 9 órakor

HERZL emlékünnepele

a Salom-Clubban

Str. Filipescu (Szentlélek-utca) 6.

Mindenki ott legyen!

állanak, izgatottan várják a jelenésüket, amikor az esküdtek előtt ellejtve lejárthatják a nagy komédiát, amelyről beszélni fog touts Párizs, amelyről oldalas cikkeket közölnek a lapok és a fényképe ott diszeleg majd a kirakatokban.

Ó a hősnő... Bizerd doktor, a St. Lazare fogház igazgató-főorvosa a következőket mondta a foglyokról:

— A modern szerelmi regények adatai. A hűségük sodorta őket a lejtőre, amely számukra egyenesen dicsőségnek látszik. Bármilyen hihetetlenül hangzik is, ezek a nők hűségből gyilkoltak. Megölték egy férfit, hogy a nyilvánosság elő kerülhessenek, hogy híres asszony legyen belőlük! Passziós gonosztevők.

— Miért nem sujtják őket keményebb itélettel?

— Eppen ez az, — vágott közbe a doktor — az egyik súlyos hibát maguk az esküdtek követik el, akik rendkívül szentimentálisak és elérzékenyülnek a hisztériás nők siránkozásain. A drámai hatást pedig fokozza a sajtó, a nyilvános tárgyalások közönségének a részvétele, a ravasz ügyvédek szónoklata, akik a hősnőt egyenesen mártírnak állítják be... persze a tárgyalás vége felmentés... vagy a legrosszabb esetben egy-két esztendő...

— Felmentik a gyilkosokat? — Majdnem minden esetben, még ha beigazolódott is a szándékosság. Sőt! Legutóbb felmentettek egy asszonyt, aki minden ok nélkül ölt meg egy derék férfit.

Kérdéseinkre elmeséli az esetet:

— Eugenia Tourneau-nak hívták ezt az elvetemedett teremest. Egy kis szalodában megölte az urát, akitől különválva élt, de hetenként egyszer találkoznia szoktak ebben a hotelben. A nyomozás során kiderült, hogy az asszony még 1912-ben ismerkedett meg a férjével, aki beleszeretett és ámbár lány léte már egy fiugyermekkel is rendelkezett, feleségül vette. A házaspár egy darabig zavartalanul élt, amíg az anyós hozzájuk nem költözött. Ettől kezdve felborult az egyetértés. A lány anyja folyton kellemetlenkedett a férjnek, míg a veszekedések úgy el nem fajultak, hogy a férfi felajánlotta: váljanak el. Az asszony beleegyezett a válaszába. A legnagyobb barátságban váltak el. Közben eltelt jónéhány esztendő. Egy ízben véletlenül összetalálkoztak az utcán. A szerelem kiújult és az elvált házaspár ettől kezdve minden héten találkozott a kis szállodaszobában. A férfi megkérte újra az exfeleséget, de az asszony nem akart hozzámenni. Legutóbbi együttlétükkor az asszony észrevette, hogy a férfi lefekvés alkalmával egy revolvert csusztat a párnája alá. Amikor elaludt, megmagyarázhatatlan érzéstől hajtva, kivette a revolvert és agyonlőtte vele a férjét...

— Miért tette? faggatták az esküdtek.

— Félttem, hogy meg akar ölni... Holott beigazolódott, hogy a férfi állandóan revolverrel járt és így hónapok óta száz alkalma lett volna a gyilkosságra. Az esküdtek az asszonyt mégis felmentették... — Jellemző, — folytatta a doktor keseredetten — hogy ugyanekkor tárgyaltak egy feleséggyilkos férfinak az ügyét is. A gyilkos — Blochnak hívták — negyvenkétéves, viszonyos volt egy asszonnyal, akit ő tartott ki, miatta elhagyta a feleségét és feleségül akart venni. A nő hajlandóan mutatkozott a házasságra, ekkor azonban váratlanul jött közbe: örökölt, kerek százezer frankot. Természetesen gyorsan megfontolta a dolgot. Szakitani akart, mert rettenetes veszekedés kezdődött, amelynek során a férfi feltékenységében elkeseredésében lelőtte a szeretőjét. Ezután maga ellen fordította a fegyvert. Két golyóval a fejében szállították elmentők. Megoperálták, sikerült megmenteni, de egész életére dadogni fog. Az ítélet: husz évi börtön... a szerelmi nyomorékja marad örökre...

A fogház főorvosa haragszik az asszony gyilkosokra.

— Saját magunk vagyunk az okai, magyarázza — hogy csak így ölteszünk rüen lelvöldöznek bennünket. Megszívünk nyomban részvétellel telik meg a „védtelen nő” iránt... A védtelet férfire — aki egy vagy több golyóval a szívében künn fekszik a hullaházban — nem gondol senki.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

— Macdonald Hendersonnak adja helyét? Londonból jelentik: Munkáspárti körökben bizonyosra veszik, hogy októberben Macdonald visszavonul kormányelnökségtől és helyét Hendersonn küllügyminiszternek adja át.

A jobboldal

a

A buk

Bucuresti—Bu

Uj Kelet tudósí sajtó még mindig a bukovinai és r kat. A demokrat válság enyhítésé jobboldali propa lik a kormánytól a jobboldali sajtó az élen, ismét erő pagandába kezdte egyszerűen a zsidó eseményeket és a zsidóságot igyekez gások kitörésének

Az Universul, pescu lapja, két foglalkozik a su

Az első cikk mérs írva és arra az ép

hogy a bukovinai antiszemita jelle

szerűség okozta a zsidó uzsorások

éppoly támadhat rethen és kegyet

Azt mondani teh kat az antiszemita

Universul szerint vinai parasztság

Az Un

„kiszípo

A második cikk ban és érthetőbb

zavargások okait met viseli: „A bu

Szerzője: Constan esztendővel ezelő

egyik munkatársá a Dimineata-tól a

hoz, az antiszemti sőségesebb szöve mindenekelőtt is

drasztikus intézké mánytól „az össze

nak, szabadságán deséért, fajra és

tet nélkül.” Mert ugyanakkor, ami

ket kérnek, a köv hetnek: Suceava

bérbe adta a köz

Munteanu neveze

ban csak stróma

letben és azonnai

a piacot öt zsidó

helyst ez az öt t

felekezetenlküli”

tott, valósággal

gény lakosságot,

ban olesó préda

Elmondja ezt

minden várositól

dott az öt tagból

valamilyen árut k

jóvó parasztok, u

illeték járt. Ha a

pénze, úgy zálog

ha husz napon

gy a zálog elves

ti, hogy ezeket a

tól, németektől é

szedték. Es elism

peni bérleti szerz

tötte meg Suceav

lítja be ezt az eg

pikus példáját an

zák ki a zsidók

parasztokat.

Bacalb

Ezután a logik

páthoszos hangon

„Azak a borzalma

nép a hűbéruralo

ció ideje alatt is

nek ma is. Buko

rabszolgóságba v

Es még vannak e

ják megérteni, h

megaláztatás fell

Bármennyire is a

gyen ebben az ors

juk egy szabad n

nek rá anélkül, h

kovinai mozgalon

dása. Es mi meg

mert a román szí

A jobboldali bukaresti napilapok újra erőteljes antiszemita propagandába kezdtek

Az Universul a zsidók számlájára akarja írni az antiszemita kilengéseket

A bukaresti Cismigiu-kertben újra megkezdődtek az esti zsidóverések

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti sajtó még mindig élénken kommentálja a bukovinai és maramarosi zavargásokat. A demokrata lapok a gazdasági válság enyhítését és az anarchisztikus jobboldali propaganda letörését követelik a kormánytól. Ugyanakkor azonban a jobboldali sajtó az uszító Universullal az élen, ismét erőteljes antiszemita propagandába kezdtek. Ezek a lapok egész egyszerűen a zsidók számlájára írják az eseményeket és a zsidók állítólagos kapzsiságát igyekeznek beállítani a zavargások kitérésének tényleges okául.

Az Universul, a hírhedt Stelian Popescu lapja, két egymásutáni cikkben foglalkozik a suceavai zavargásokkal. Az első cikk mérsékelt hangon van megírva és arra az épületes konklúzióra jut, hogy a bukovinai zendülésnek nem volt antiszemita jellege. Tisztára a végzettség okozta azt, hogy a parasztek a zsidó uszítások ellen fordultak, mert éppúgy támadhattak volna a lelkiismeretlen és kegyetlen adóbeszedőkre is. Azt mondani tehát, hogy a zavargásokat az antiszemita agitáció idézte elő, az Universul szerint egyenértékű a bukovinai parasztság megrágalmazásával.

Az Universul és a bukovinai „kiszipolyozás”

A második cikk már sokkal világosabban és érthetőbben magyarázza meg a zavargások okait. A cikk a következő címet viseli: „A bukovinai kiszipolyozás”. Szerzője: Constantin Bacalbasa néhány esztendővel ezelőtt a progresszív sajtó egyik munkatársa volt. Amióta azonban a Dimineatától átlépett az Universulhoz, az antiszemita propaganda legszelvőbb szövegévé lett. Bacalbasa mindenekelőtt is kikel azok ellen, akik drasztikus intézkedéseket kérnek a kormánytól „az összes polgárok vagyonának, szabadságának és életének megvédéséért, fajra és felekezetre való tekintet nélkül.” Mert — írja Bacalbasa, — ugyanakkor, amikor ilyen intézkedéseket kérnek, a következő dolgok történetnek: Suceava város polgármestere térbe adta a községi piacot egy Jon Munteanu nevezetű embernek. Ez azonban csak strómanként szerepelt az üzletben és azonnal ki is adta alberletbe a piacot öt zsidóból álló társaságnak. Mi helyett ez az öt tiszteletreméltó „faj és felekezeten kívüli” a piac birtokába jutott, valóságos kiszipolyozták a szegény lakosságot, amely Nagyromániában olesó prédaja a kizsákmányolóknak.

Elmondja ezután Bacalbasa, hogy minden városból nyolc lejes taxát szedtek az öt tagból álló konzorcium és ha valamilyen árut kiraktak a vidékről bejövő parasztek, úgy azért külön öt lejes illeték járt. Ha a parasztnak nem volt pénze, úgy zálogot kellett hagynia. És ha husz napon belül nem váltotta ki, úgy a zálog elveszett. Bacalbasa elismeri, hogy ezeket az illetékeket románoktól, németektől és zsidóktól egyaránt szedték. És elismeri, hogy a tulajdonképpeni bérleti szerződést egy románnal kötötték meg Suceava város. Mégis úgy állítja be ezt az egész ügyet, mint tipikus példáját annak, hogyan szipolyozták ki a zsidók Bukovinában a román parasztságot.

Bacalbasa megérti a lázadást

Ezután a logikátlan okoskodás után páthos hangon írja a következőket: „Azak a borzalmak, amelyeket a román nép a hűbéruralom és az orosz okkupáció ideje alatt ismert meg, megismétlődnek ma is. Bukovinában a legvéresebb raboszlóságba vetették a románokat. És még vannak emberek, akik nem tudják megérteni, hogy a szenvedések és a megaláztatás fellázíthatják a falvakat. Bármennyire is akarnók, hogy béke legyen ebben az országban, nem kívánhatjuk egy szabad néptől, hogy igát tegyenek rá anélkül, hogy le ne rázzák. A bukovinai mozgalom a kétségbeesés lázadása. És mi megértjük ezt a lázadást, mert a román szívek érzik.”

Eddig a cikk, amely nem egyéb, mint a legutóbbi események feldicsőítése s nyílt felhívás arra, hogy a „leigázott” emberek ismételjék meg a zavargásokat. Ilyen tónusban ír a liberális párthoz

nagyon is közelálló Universul egy izoláltan álló esetről, hanem, ha igaz, első sorban nem az öt zsidó a bűnös, mint a román, a főbűrlő és a román hatóságok és amelyeknek vámszedése nemcsak a

Románia kontingentálni fogja azoknak az államoknak ipari behozatalát, amelyek nem vásárolnak tőle mezőgazdasági termékeket

Pompiliu Ioanîtescu pénzügyi alminiszter nyilatkozata a Neues Wiener Journal-ban Románia pénzügyi és politikai helyzetéről

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. A Neues Wiener Journal mai számában közli Pompiliu Ioanîtescu pénzügyi alminiszter nyilatkozatát, amely Románia pénzügyi és politikai helyzetét ismerteti II. Károly uralkodása alatt. Ioanîtescu nyilatkozatában leszögezi, hogy a stabilizáció egyszerűsítéskorra biztosítva van. Minden veszélyt sikerült elhárítani, mert Románia gazdasági konszolidációját garantálja az a tizenhat nagy jegybank, amelyet a stabilizációs kölcsönt kibocsátottak. Sikerült az állami kiadásokat tökéletesen racionalni, mert a legkisebb kiadás is a legkomolyabb kontroll előz meg.

Az alminiszter ezután az agrárkérdésről nyilatkozott és rámutatott arra, hogy az agrárkrízis legfőbb oka, hogy

bizonyos államok import-néheztségeket támasztanak a mezőgazdasági termékekkel szemben. Így például Németország felemelte vámtarifáját Romániával szemben, ami Romániát arra kell késztesse, hogy ellenintézkedéseket fogantosszon Németország ipari termékeivel szemben. Az alminiszter rámutatott arra, hogy Olaszország, Belgium, Hollandia és Anglia igen nagymennyiségű román gabonát vesz fel. Románia most az ipari behozatalt kontingentálni fogja azokkal az államokkal szemben, amelyek nem vásárolnak román mezőgazdasági produktumokat. Az amerikai autópár például annyira előzönlötte Romániát, hogy az autófogyasztásnak mintegy 96 százalékát fedezi. Ha sikerülne az amerikai importot négy milliárd lejjel leépíteni,

román paraszt, hanem éppúgy a tekintélyes számban élő németek és zsidók ellen is irányult. A kutmérgezés folyik tehát tovább, most már a legelterjedtebb román lapok hasábjain is, anélkül, hogy hivatalos helyről kellő visszautatásban részesülne.

A bukaresti Cismigiuban újra verik a zsidókat

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). Tegnap óta a Cismigiu kertben újra megkezdődtek a brutális zsidóverések. Az esti órákban antiszemita huligánokból álló kisebb-nagyobb csoportok járják be a sétateret, kezükbe kerítik a zsidó járókelőket és ugyszólván a poszton álló rendőr szemeláttára verik el őket. Tegnap este több zsidó járókelőt az antiszemita huligánok régi szokása szerint megfűrészttek a sétatéri tóban. A megtámadottak hiába fordulnak védelemért a rendőrszemekhez, azok rendszerint csak akkor szánják el magukat közbelépésre, amikor a támadóknak már hült helyük van.

akkor Romániának Amerika felé irányuló külpolitikai mérlege jelentős módon javulna.

Nyilatkozatának végén az alminiszter a kommunista agitációkról beszélt, amely szerinte azért veszítette el talaját Romániában, mert a kisebbségek üldözése megszűnt, azonfelül pedig az új kormány által megvalósított munka és életszabadság utját állja minden agitációnak.

Az antiszemita mozgalom kérdésében rendkívüli optimista Ioanîtescu alminiszter. Véleménye szerint a kormány a lehető legszigorubb és lehető legenergikusabb intézkedéseket fogantosszon az agitáció elfojtására és börtönbe juttatta mindazokat, akik meg akarják bontani a közrendet.

A külügyminisztérium titkos alapjaiból is szubvencionálta Vaida az antiszemita agitátorokat?

A Viitorul azzal vádolja Vaidát, hogy mint ideiglenes külügyminiszter, a külügyminisztérium titkos alapjaiból is szubvencionálta az antiszemita agitációt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A liberális párt hivatalos lapjának, a Viitorulnak tegnap délután számban a következő feltűnésteltető hírads látott napvilágot. Azokon a szubvenciókon kívül, amelyeket a belügyminisztérium a különböző agent provokátoroknak fizet, néhány nappal ezelőtt a külügyminisztérium is kifizetett nagyobb összeget az antiszemita gardáknak és egyesületeknek. Vaida osztogatja az adófizetők pénzét akárhol is nyílik erre alkalom, hogy zavargásokat idézzon elő, amelyek diszkreditálják az országot.

Az Adeverul a következő megjegy-

zéseket füzi a Viitorul híradásához:

„A liberális párt hivatalos lapjának vádja kétségtelenül rendkívül súlyos. Nem hihetjük, hogy egy hivatalos lap ily súlyos vádat reszkirozna meg egy miniszter ellen, anélkül, hogy előzőleg ne informáltatta volna magát kellőképpen. Első ízben történik meg, hogy egy külügyminiszter a külügyminisztérium alapjaiból olyan megmozdulásokat támogat, amelyek a legnagyobb károkat okozzák az országnak külföldön. A Vaida ellen emelt vád nem maradhat következmények nélkül. A Viitorulnak kötelessége tisztázni ezt a kérdést, mert teljesen megengedhetetlen az, hogy egy miniszter olyan moz-

galmat szubvencionáljon, amellyel jelenleg az ügyészség foglalkozik. Várjuk tehát a Viitorul adatait és felvilágosításait.

Egy másik helyen az Adeverul a következőket írja:

„Ha Vaida Sándor még most, az anarchikus események után is folytatja a minisztérium pénzeiből annak a mozgalomnak a támogatását, amelyet eddig a belügyminisztérium alapjaiból tartott fenn, úgy a kormányban való jelenléte valóságos veszedelem. Tudjuk, hogy Maniu egy egész élet politikai küzdelmeinek emléke köti a belügyminiszterhez és tudjuk, hogy mily nehezen válna meg tőle. Am a miniszterelnöknek kötelességei vannak az országgal szemben, olyanok, amelyek tulmennek minden barátságban. Ellenkező esetben az egész kormány szegényben, anarchiában s az ország megvetésébe fog fulni. Elviselhet-e vajjon a nemzeti-parasztpárt egy ilyen bukást?”

— **Municionszállítás halottakkal.** Romániából jelentik: Piazza Armerina közelében egy hegyi tűzérosztály menetelése közben a meredek uton a municionskocsik egyike visszacsuszott és a lövedékek a sziklás uttestre estek. Egy gránát felrobbant s az explózió egy tisztet és három tüzért megölt.

Nagyvárad

Zsidó Fiuinternátus

Oradea, Str. Delavrancea 17. (Ritook Zs.-u.)

A nagyváradai Társulati Kereskedelmi, az Orth. Gimnázium és a Zsidó Liceummal kapcsolatos Elsőrendű kóserellátás. A növendékek szaktanárok által való előkészítése. Felvilágosítással szolgál az internátus igazgatója Szilágyi Adolf Lic. tanár

Prospektust kívánatra díjtalanul küldünk!

Rövidesen helyreáll az orosz-amerikai diplomáciai viszony?

Félhivatalos tárgyalások indulnak meg a két állam között. Hoover tartozkodó álláspontot foglal el

Newyork, augusztus 7. A háboru befejezésekor egy Baruch nevű tekintélyes newyorki bankár intézetet létesített, amelynek célja külpolitikai kérdésekben tájékoztatni az amerikai közvéleményt és minden olyan konfliktusban, amelyben a közvélemény Amerika javára foglal állást, dönteni. Ez az intézet újabb számos előkelő külföldi meghívott vendég előtt tárgyalta az Amerika és Oroszország között fennálló viszonyt. A tárgyalások mindjárt az elején abból indultak ki, hogy Oroszország abban az esetben, ha Észak-Amerika elismerné a szovjetet, hajlandó óriási koncessziókkal kibővíteni az eddigi koncessziók számát. Ettől eltekintve, Amerikának éppoly szűk sége van az orosz piacra, mint Oroszországnak Amerika ipari termékeire.

A tanácskozást Paul Cravath, az Equitable Trust és a Chase National Bank elnökgazdátja vezette. Alapos megfontolást kíván — mondotta — ajánlatos-e most Oroszországot elismerni, amikor a Moszkvából irányított kommunista propagandát nemcsak az amerikai kormány, hanem az európai kormányok legtöbbje is a leghatározottabban kifogásolja. Nem kétséges, hogy a szovjetkormány ezt a propagandát éppoly támogatja, mint ahogy egyéb hasonló ügyekben is kizárólag a kommunista párt direktíváját követi. Az elnök egyúttal kijelentette, hogy nem akarja támadni a jelenlévő orosz kereskedelmi képviselőket newyorki vezetőjét, Bogdanov urat, aki eddigi magatartásával nem adott okot a támadásokra. Véleménye szerint az orosz kormány, ha Washingtonból erőiesen lépne fel, bizonyára beszüntetné a kommunista propagandát Amerikában. Ehhez azonban nem elég az amerikai kormány egyik akciója, ehhez szükséges lenne még arra is, hogy a szovjetkormánynak tegyen kezdeményező lépéseket. Az első lépés az lenne, hogy barátságos félhivatalos megbeszélések történjenek a két kormány exponensei között.

A tanácskozások további során Ivy Lee a Standard Oil Company, az United Steel Trust és néhány nagyobb vasutársaság megbízásából hajlandónak nyilatkoztak megjelölni azokat a személyiségeket, akik ez ügyben felvennék a tárgyalás fonalát. A tárgyalók között amerikai részről beneveznek Dwight Morrow mexikói követet, a Morgan cég volt belfelügyét, aki az Egyesült Államok politikai életének egyik kimagasló alakja.

Bogdanov mindenekelőtt elhárította magát az azt a vádat, mintha akár ő, akár mások is a szovjet pénzügyi támogatásával csinálnának kommunista propagandát Amerikában. A kommunizmus — ugymond — egy politikai párt programja, ami éppoly független Oroszországtól, mint ahogy a reakciós kormányok függetlenek a külföldi reakciós pártok propagandájától. Hiszen a szovjetkormány abban a helyzetben van, hogy az amerikai rendelkezéseket lecsökkenhette. Ő azonban az orosz-amerikai barátságos kimélyítése és a diplomáciai elismertetés reményében kiterjeszti az orosz-amerikai kereskedelmet, aminek legjobb bizonyítéka az a tény, hogy újban tízennégy millió dollár értékű traktort rendeltek az Unió különböző gyáraiban. Bogdanow ezután elmondotta, hogy Szovjet-Oroszországnak Németországhoz való gazdasági kapcsolatai óriási lendületet a német iparon. Kétszázmillió rubelt tett ki csak a legutóbbi megrendelés összege. A politikai vonatkozásokat nem akarja kiemelni és kijelentette, hogy el akar hárítani magától minden felelősséget, ami ezzel kapcsolatos. Amikor Paul Scheffer, a Berliner Tageblatt jelenlévő munkatársa szóval tette, hogy Oroszországban különbséget tesznek törvény szerint is proletárok és nemproletárok között, Bogdanow azt mondotta, hogy a mai generáció valóban megérzi ezt a különbséget, azonban a gyermeknevelés körül semmi osztálykülönbség nincs.

A jelen voltak nagyobb része követelte az Észak-Amerika s Szovjet-Oroszország közötti diplomáciai viszony mielőbbi felvételét. Ebből a tanácskozásból azonban kiderült az is, hogy részben

Rockefeller áll a dolgok mögött, aki tudvaleg az orosz petroleum iránt már régóta intenzíven érdeklődik. Ő maga interveniált egy időben egy Oroszországnak folyósítandó nagyobb kölcsön ügyében. Tekintve, hogy az amerikai külkereskedelem az utóbbi hat hónapban 21 százalékkal esett, valószínűnek tartják, hogy ez a körülmény is hozzájárul az orosz-amerikai normális viszony helyreállításához. Egy aggodalmas pontja van a dolognak: Hoover magatartása. Az Unió elnöke ugyanis Oroszországgal szemben mindezeidig ba

Vilmos excsászár elutasította Texas kormányzója feleségének és harminc amerikaiak fogadását

Az excsászár nem tartja magát „látványosságnak”

Amszterdam, augusztus 7. Tegnap harminc amerikai kiránduló, köztük Texas kormányzójának felesége, érkezett Doornba, ahol Vilmos excsászár főudvarnagyi hivatalánál jelentkeztek s kérték, hogy engedélyezzenek részükre kihallgatást az excsászárnál.

A főudvarnagyi hivatal a kérést

rátágtalan, vagy legalább is tartzkodó magatartást tanusított. Azt hiszik azonban, hogy a gazdasági motívumok lököereje mégis létre fogja hozni az Amerika és Oroszország közötti rendes diplomáciai kapcsolatokat.

nem találta teljesíthetőnek. Közölte az amerikaiakkal, hogy Vilmos excsászár hivatalan senkit sem fogad. A kérést továbbá azért is el kellett utasítani, mert az excsászár nem lehet látványosság az Európába kiránduló amerikaiak számára. A kirándulók kielégítetlen kíváncsisággal távoztak Doornból.

Ujabb zavargások voltak a belga határvidéken

A karhatalom több órán keresztül tehetetlen volt a harcoló tömegekkel szemben. A harcnak számos sebesültje van

Párizs, augusztus 7. Lilleből jelentik, hogy a határőrségeket és a határmenti városokban a karhatalmat megerősítették.

A belga határvidéken tegnap este újabb zavargások voltak a határtól 300 méterre eső belgiumi Meninben. Az összeütközéseket a karhatalom nem tudta megakadályozni s több órán át teljesen tehetetlen volt a harcoló tömegekkel szemben. Később megerősítések érkeztek s ekkor megkezdtek a rendcsinálást. A rend csak éjjel után állott helyre. A harcnak számos sebesültje van. Több letartóztatás történt.

Párizs, augusztus 7. A belga határvidéken, Meninben tegnap este lefolyt zavargások ügyében jelentések érkeztek a francia belügyminisztériumba, melyek szerint a belga tüntetők kövekkel és téglákkal harcoltak politikai ellenfeleikkel és a karhatalommal szemben. A rendbontók egy része rohammal át akart jutni a francia határon is, de e szándékukat a francia határőrség fegyvertűzzel megakadályozta. Később a zavargókat a belga karhatalom sortűzek utáni rohammal szétoszlatta.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Bármily lendülettel és viszonylagos áldozatkészséggel indult meg a tüzkárosult borsai zsidó testvéreink felszervezési akciója s bármily jelentős, különösen a mai gazdasági viszonyok között az az összeg, mely a gyűjtési akció során már ezideig begyűlt, — mégis kevés ahhoz, hogy az újjáépítést meg lehessen kezdeni.

Éppen ezért az erdélyi zsidóságnak még az eddiginél is fokozottabb áldozatkészséggel, — elmenve az önmegtartóztatás végső fokáig is, — kell megteremtienie azt az összeget, mellyel Borsai újjáépítésének első lépése megkezdhető. Nagyon sokan vannak még, a nagyszívűek és áldozatkészek mellett, akik csak igen csekély, vagyoni viszonyaikhoz egyáltalában nem méltó összegekkel járultak hozzá eddig a gyűjtés eredményének fokozásához. Pedig, ha valaha, úgy most van szükség arra, hogy az erdélyi zsidóság erejéhez mérten, sőt jelen esetben: erején felül is, áldozzon szerencsétlen testvéreinek talpraállítása érdekében.

Amidőn erre a kötelességre hívjuk fel az erdélyi zsidóság minden rétegét, egyben azt is tudtul adjuk, hogy a Köz-

ponti Bizottsághoz a természetbeni adományoknak olyan özöne érkezett az ország minden részéből, hogy a természetbeni adományok további gyűjtését mind addig fel kell függeszteni, amíg a beérkezett és már utnak indított adományok ki nem osztatnak. A kapott jelentés szerint a szerencsétlen borsai zsidók, — jószívű testvéreink adományai révén — a momentán szükségleteknek megfelelően a legfontosabb ruhaneműekkel egyelőre el lettek látva. Eppen ezért felkérjük az adni szándékozókat, hogy a ruha-gyűjtési akcióikat egyelőre felfüggeszteni sziveskedjenek. Ehelyett inkább egy másik irányú akció beindítását tartjuk szükségesnek.

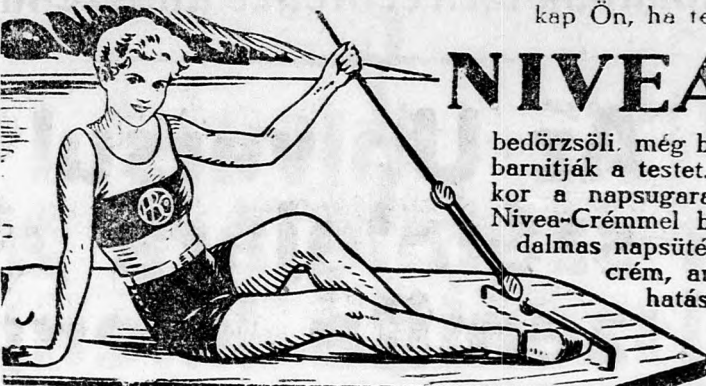
Mint tudvaleg ugyanis, a tüzvész alkalmával nemcsak házak, lakások, berendezések pusztultak el, hanem az iparosok felszerelése is szerszámai is. Az újjáépítés művének első lépéséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy borsai iparostestvéreink legszükségesebb szerszámaikhoz ismét hozzájuthassanak. A központi bizottság tehát arra kér mindenkit, hogy akinek módjában van, küldjön sürgősen asztalos-, szabó-, cipész- és bádogosfelszerelési tárgyakat,

Nem öntudatos zsidó az, aki nem váltja meg a

Sékelt

Napsütéses egészséges bőrt

kap Ön, ha testét, mielőtt lég-és-napfürdőt vesz, jól

NIVEA-CRÉM

bedörzsöli. még borult égnél is, mert a szél és a levegő is barnítja a testet. De száraznak kell testének lennie, amikor a napsugarainak közvetlenül kiteszi. És előbb jól Nivea-Crémrel bedörzsölni! Őn csökkenti ezáltal a fájdalmas napsütés veszélyét. Nivea-Crém az egyedüli bőrcrém, amely Eucerint tartalmaz és ezen alapul a hatása. Tehát Nivea-Crém beborult égnél is! Dobozokban let. 16.-, 34.-, 72.-. Tubusokban tiszta árban let. 30.-, 45.-. Emil Ziegler, Braşov-Erezszo, Vasut-uca 48

akár direkt a borsai helybizottsághoz, akár a Központi Irodához, amely hivatalra el is küld a fentnevezett tárgyakért. A legujabban beérkezett adományokból az alább következő kimutatás szármol be:

Camera de Comert si Industrie Cluj	10.000 lej
Hidalmási hitközség	2.750 "
Florenthal Eugén Cluj	500 "
Bodner Benjámin Cluj	300 "
Mautner Samu Cluj	300 "
Erdélyi bukkarestiek asztalának gyűjtése: Raducziner Bernát 1000, Compagnetz F. 500, Elit Cafenea 500, Gál M. 300, Grosz Lajos 200, Krausz György 200, Singer György 100, Lénárt Károly 100, Feig Dezső 100, Dr. Mihalovici 100, Westfried I. 100, Demeter József 100, Löwy Márton 100, Hacc N. 100, Kiseb. bek 80 lej. Összesen: 3.580 lej.	
Özv. Halász Jenőné Cluj	500 lej
Összesen:	19.130 "
Eddig kimutatva:	781.619 "
Eddigi gyűjtésünk összege:	800.749 "

Agyonlítottak Lengyelországban egy zsidó kereskedőt, mert tévedésből banditának nézték

Varsó, augusztus 7. Egy tragikus félreértés folytán Grodnó mellett egy ártatlan zsidó fiatalembert lelőttek, kettőt pedig súlyosan megsebesítettek. Az eset előzményei a következők: Az elmúlt kedd este négy grodnói kereskedő: a huszonhét éves Abraham Lewin, a negyvenöt éves Simon Klembart, a harmincöt éves Josef Jellin és Hillel Rubinstein elutaztak Grodnóból Gruzdenik városába baromfival és egyéb élelmiszerekkel. Körülbelül tízenként kilométerre voltak a várostól, amikor hirtelen vihar keletkezett és a baromfikereskedők közül hárman nekik indultak az országutnak, hogy autót keressenek. Azon az uton ugyanis nagy az autóforgalom és valószínűnek hitték, hogy az autók valamelyik utszéli koreszmában kerestek mendéket a vihar elől.

Utközben szembekerült velük egy gépkocsi. A három zsidó kereskedő felémelte a kezét, hogy megállítsa a járművet. Az autóban Jean Glambiewszki nevű lengyel bíró ült, aki azt hitte, hogy rablókkal van dolga, kivette revolverét és a zsidók felé tüzelt. Ketten a zsidók közül azonnal elesetek, a harmadik pedig attól való félelmében, hogy őt is érheti a golyó, lehasalt. Az autó ezután gyors iramban száguldott tovább. Rubinstein, akit a három kereskedő a baromfival megrakott kocsival együtt hagyott, a segélykiáltásra társai felé sietett és nagy megdöbbenéssel tapasztalta, hogy Abraham Lewin, a társaság legfiatalabbja, halott, a másik kettő pedig szintén meg van sebesülve, Rubinstein vállára vette a sebesülteket és a nagy viharban a közeli erdőbe vitte őket egy terebélyes fa alá. Később a vihar esillapultával egy arra haladó autón bevitték a sebesülteket, majd Lewin is, akit a zsidó temető halottasházába vittek.

A megsebesült két kereskedő másnap felkereste Jean Glambiewszkit, aki megdöbbenve kért boesánatot tőlük. A hatóságok megindították a bíróságot az eljárás.

Egy nagy kávéimport cég fizetési zavarokkal küzd. Berlinből jelentik: G. B. Breiger, az ismert hamburgi kávéimport és bizományi cég fizetési zavarokkal küzd. A esőd elkerülése érdekében megindították a bírósági eljárást.

A sajtó

Poinle-G... tus 7. (Az U... esőpp vízben... Sajómező... benne liktet... dóság szomo... ságé, amelye... tő igazságtá... foglalkozásá... lesben és ke... nak egziste... csak egy alt... dorbotot ven... vagy beállni... és könyörad... életüket egy... kilencezer h... reform a m... egyetlen hol... során még a... akik végigve... akiket nem... a törvény be... is megillette

Sajtó

Sajómezőne... rindéje. Bár... teletremelő... zött a külön... mig Berinde... tizmusával v... antiszemita... lelkesnek go... mericalizálja... sítse zsidóelle... lástól kezdve... mitől sem riad... teletes. Kez... amelyet kilen... küldött be B... szamosujvári... A naiv egysz... feljelentés m... sorát szóról s... „Ion Bársan... és sok fájdal... a rokkantak... egy-egy hold... Schultzs és Pol... kából. Bársan... parasztokat, h... hadiözvegvek... ugyanis előzől... tegette az agr... sajátított bir... vül leitatta pá... örörmestert, ak

Husz

Huszonöt zsi... zón, de egyetle... volna panasz... Itt van mindj... esete. Ezüstösh... Wiesel Mayer... meg földjét, a... Nyolevan hold... ben kisajátítot... nyi fájdalom... mondja ezt W... gyan csak a fö... szelni, akiknek... méstához rögg... szerencsétlenné... egyetlen vigasz... a felesége tulaj... kertet nem bá... gok.

Hat

Am ez az ör... 1926-ban megje... tiszteltes ur és... tiz holdas kert... belsőség, amely... ki lehet és ki... rokkantak szá... is tette, hogy e... kerülni. — Ha 6000 le... másnak a földj... dusok számára... szerien és értl

Tizenkilencezer hold földet vett el az agrárreform a máramarosi zsidóságtól,

de egyetlen hold sem jutott azoknak a zsidó igényjogosultaknak sem, akik végigküzdötték a háborút

A sajmőzei lelkész üzletileg kamatoztatja antiszemitizmusát

Poinele-Glodului—Sajmőzeő, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy esővízben benne van az egész Oceán. Sajmőzeő panaszában, sérelmeiben benne lüktet az egész máramarosi zsidóság szomorú tragédiája. Azé a zsidóságnak, amelyet az agrárreform égbekiáltó igazságtalanságai megfosztottak ősi foglalkozásától, akik a pangó fatermelésben és kereskedelemben nem találnak egzisztenciára és akik számára csak egy alternatíva adatott meg: vándorbotot venni kezébe és kivándorolni, vagy beállni a luftmenschek légiójába és könyöradományokra várva, tengetni életüket egyik napról a másikra. Tizenkilencezer hold földet vett el az agrárreform a máramarosi zsidóktól, de egyetlen hold sem jutott a földosztás során még azoknak a zsidóknak sem, akik végigverekedtek a világháborút és akiket nemcsak a szociális igazság, de a törvény betűi és szelleme értelmében is megilletett volna a föld.

Sajmőzeőnek is meg van a maga Berindéje

Sajmőzeőnek is megvan a maga Berindéje. Bársan Ioannak hívják a tiszteletreméltó lelképást. Kettőjük között a különbség mindössze az, hogy míg Berinde egy téveszme lobogó fanatizmusával vetette magát önzetlenül az antiszemita agitációba, addig Bársan lelkésznek gondja volt arra, hogy komercializálja és földi javakban értékesítse zsidóellenes meggyőződését. Zsarolástól kezdve a megvesztegetésig semmitől sem riadt vissza a sajmőzeői tiszteletes. Kezében van az a feljelentés, amelyet kilenc sajmőzeői román paraszt küldött be Bársan ellen Iuliu Hosu szamosújvári görögkatolikus püspökhöz. A naiv egyszerűséggel megfogalmazott feljelentés megérdemli, hogy néhány sorát szóról szóra idézzem:

„Ion Bársan pap sok kellemetlenséget és sok fájdalmat okoz nekünk. 1929-ben a rokkantak, a hadiárva és özvegyek egy-egy hold földet kaptak a budapesti Schultz és Pollak cég kisajátított birtokából. Bársan felhecceltte a sajmőzeői parasztokat, hogy hajtsák marháikat a hadiözvegyek és árva földjeire. A pap ugyanis előzőleg 10 ezer lejjel megvesztegette az agronomot, akitől a már kisajátított birtokot bérbé vette. Ezenkívül leitatta pálinkával a rozáliai esendőrmestert, aki Conta Toader és Tomsa

Ezzel szemben a kisajátítások körül hajmeresztő igazságtalanságok történtek. Nem volt a törvénynek olyan paragrafusa, amelyet az antiszemita felállításokkal teltett adminisztráció ki ne esavart volna igaz értelméből, hogy a zsidók ellen felhasználhassa. A közigazgatási gépezet mindenütt a kisebbségek háttérbe szorítására, vagy hogy szelidebben fejezzük ki magunkat „az autotechnon elem”, a többségi nemzet protezsztálására van beállítva. De talán sehol ezt a beállítottságot nem lehet oly intenzíven érezni, mint éppen Máramarosban. A vármegyei prefektustól kezdve le egészen a falusi jegyzőig és tanítóig, mind a zsidóellenes államreazon szolgálatban vannak állítva. És a borsai eset megrázó módon illusztrálta, hogy a papok, a nép lelképásztorai is, engedelmes, sőt néha tulbuzgó instrumentumok a zsidóellenes politika kezében.

Vasile Botisa községbeli parasztokat éjjel egy óraker felköltötte álmukból és úgy megverte őket, hogy egy hónapig fekédték betegben. Azon a földön, amelyet templomépítés számára sajátítottak ki Sajmőzeőn, saját magának akar házat építeni Bársan. Egy papnak nem kellene ilyen dolgokat csinálni, mert elveszti a hitet a néptől és vizsalyt idéz elő az emberek között.

Alázatosan kérjük szenteségedet, szabadságot meg bennünket ettől az embertől, aki minden, csak éppen pap nem”.

Aláírva: Tomsa Ion, Poienari Vasile, Dolca Ion, Vasile Suci, stb.

Huszonöt zsidó család lakik Sajmőzeőn, ezen az Iza völgyének legelűdögtebb, de legtermékenyebb részén fekvő kis faluban. Elvetéselvény próbálkozás autön megközelíteni ezt a falut. Hatalmas gödrök leselkednek minden második lépésre ezen az isten kegyelmére bízott uton, amelynek gondozásáról, mint megannyi egyébről, ugyancsak elfelejtett gondoskodni a tekintetes vármegye. A máramarosi tragédia külön fejezetét képezik ezek a járhatatlan utak, amelyek csak arra jök, hogy teljesen elvágják az ország gazdasági ütőerejétől ezt az egyébként is izolált, istentől és embertől elfelejtett vármegyét.

Huszonöt zsidó család kálváriája...

Huszonöt zsidó család lakik Sajmőzeőn, de egyetlenegy sincs, amelynek ne volna panaszja Bársan tiszteletes ellen. Itt van mindjárt a Wiesel Mayer Wolf esete. Ezüstoshajú, nyakas chaszid ez a Wiesel Mayer Wolf, aki maga művelte meg földjét, amíg el nem vették tőle. Nyolevan holdas birtokát teljes egészében kisajátította az agrárreform. Anyai fájdalommal és elkeseredéssel mondja ezt Wiesel Mayer Wolf, ahogyan csak a föld szerelmesei tudnak beszélni, akiknek élete összeforrott a természethez röggel. Wieselt egész életére szerencsétlenné tette a kisajátítás. Az egyetlen vigasz az volt számára, hogy a felesége tulajdonát képező tiz holdas kertet nem bántották az agrárhatóságok.

Hatezer lejjért el lehet intézni...

Am ez az öröm sem tartott sokáig. 1926-ban megjelent Wieselnél Bársan tiszteletes ur és röviden előadta, hogy a tiz holdas kert „intra vira” terület, belsőség, amelyet a törvény értelmében ki lehet és ki kell sajátítani a hadi-rokkantak számára. De mindjárt hozzá is tette, hogy ezt a kisajátítást el lehet kerülni.

— Ha 6000 lejt azonnal lefizet, akkor másnak a földjét vesszük el az invalidusok számára — mondotta igen egyszerűen és érthetően a tiszteletes ur.

Máramaros nyomorgó falvain keresztül

szetesen a mai napig sem kapott meg. Ahogyan a mai napig sem épült fel a második görögkatolikus templom Wiesel Mayer Wolf kertjében. A föld haszonélvezete eddig Bársan tiszteletes urat illette meg, aki most nagylelkűen cédálta azt Dunca Ion tanítónak. Így néz ki Máramarosban a „közhasznú” kisajátítás, ha a földbirtokost történetesen Wieselnak és Mayer Wolfnak hívják.

Kisajátítások közhasznú célra

Özv. Stern Mirl egy holdas gyümölcsösét ugyancsak kisajátították. A közhasznú cél jelen esetben az volt, hogy gyümölcstermelési iskolát építsenek rajta. Az iskola azóta sem épült fel, ezzel szemben a község tanítója vigan gyakorolja rajta a gyakorlati gyümölcstermesztés szabályait.

Wiesel Reisertől 200 négyszögöl földet sajátítottak ki, ugyancsak iskolaépítési célokra. Alig 200 család lakja ezt a községet, amelynek igényeit a meglévő állami elemi iskola bőségesen ki tudja elégíteni. Ürügynek azonban jó volt a holdban lévő második iskola ahhoz, hogy egy szerencsétlen zsidó asszonyt megrövidítsenek vagyonában. A sajmőzeői zsidók kálváriája ezzel még nem ért véget. Egy másik feljelentés, amely 1930 június 28-áról van datálva s amely ugyancsak Hossu görögkatolikus pü-

pök elé került, arról tanuskodik, hogy nemcsak Wiesel Mayer Wolf mentette meg baksis utján a földjét a kisajátítástól. A feljelentés szerint Bársan tiszteletes végigjárta csaknem az összes zsidó familiákat és Lebovics Smiltől, Wiesel Lázártól, Wiesel Fischeltől, Wiesel Struhl Bertől, Genuth Saratól ugyan csak különböző összegeket kért és kapott, nehogy kertjeiket kisajátítsák. Drumel Salamontól 5000 lejt kért, hogy visszaadja neki azt a kertet, amelyet minden törvényes cím nélkül használ. A legjellemzőbb talán a hatóságok eljárására az, hogy a templom számára kisajátított két hold egy hegyoldalon fekszik, ahová nem is lehet felépíteni az Isten hajlékát.

Bársan tiszteletendő ur példának állítja Borsát

Legutóbb Sajmőzeőn járt dr. Florea visói járásbíró, hogy a kisajátítás végre hajtását ellenőrizze. A sajmőzeői zsidók kiüldöztetésig járultak a bíró elé és kijelentették, hogy készséggel hajlandók felajánlani önként földet templomépítés céljaira, de tiltakoznak az ellen, hogy a tőlük különböző címeken elvett földekkel ilyen visszaélések történjenek. A járásbíró figyelmeztette a zsidókat, hogy ne ragalmazzák a hatóságokat, ezek azonban kitartottak állásponjtjuk mellett és kérték, hogy a járásbíró vegye jegyzőkönyvre kijelentéseiket.

Ami azonban nem történt meg. Bársan tiszteletes mintegy hat éve tölti be a lelképásztori tisztet Sajmőzeőn. Ez alatt több feljelentés ment már a püspökséghez, amely már két ízben is rendelt el vizsgálatot Bársan ellen. A vizsgálat lefolytatásával Anderco jödi esperest bízták meg. Az esperes is, Bársan is a liberális párt lelkes tagjai. És Bársan zavartalanul folytatja tevékenységét, amely nem csupán kisajátítási manipulációkban merül ki. Időnkint összehívja a parasztokat, ismerteti velük az antiszemita zavargások legújabb eseményeit és példaképpen állítja eléjük Borsát.

A sajmőzeői zsidók pedig nem tudják, hogy mikor kerülnek ők is Borsára...

Kaszner Rezső

A közoktatásügyi miniszter figyelmezteti a szülőket, hogy könyörtelenül kizárják a középiskolából azokat a tanulókat, akik politikai manifesztációkban vesznek részt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásügyi minisztérium röviddel ez előtt közzétett szét az összes iskolákhoz, amelyben felhívja a figyelmet arra, hogy amennyiben középiskolai tanulók politikai manifesztációkban vennének részt, úgy azonnal ki kell zárni őket. Ugyanakkor a minisztérium utasította a tanárokat, hogy gyakorolják rendszeres kontrollt növendékeik felett és akadályozzák meg, hogy ezek politikai mozgalmakban résztvegyenek.

Mint az Adeverul írja, a közoktatásügyi minisztérium ma újabb felhívást intézett ebben a kérdésben, amely ezuttal a szülőkhöz van intézve. A mi-

nisztérium felhívja mindazokat a szülőket, akiknek gyermekeik vannak a középiskolákban, hogy a vakáció ideje alatt a legszigorubb ellenőrzést gyakorolják felettük. A minisztérium intervenciója következtében a rendőrhatalóságok tartoznak azonnal a minisztérium elé terjeszteni azon középiskolai tanulók listáját, akiket politikai manifesztációknál tettenértek. Ezeket az ország összes iskoláiból azonnal kizárják. A legutóbbi napokban is három középiskolai tanulót záruk ki a hussi liceumból. A szülők bárminő intervenciója hiábavaló és felesleges volna, mert az ilyen természetű kizárások véglegesnek tekintetnek.

Végső fokon is helybenhagyták Josef Urfali ellen a halálos ítéletet

London, augusztus 7. Megírta az Uj Kelet, hogy a palesztinai hatóságok a tavalyi zavargásokból kifolyólag le tartóztatták Josif Urfali zsidó gazdálkodót. Azzal vádolták, hogy őt arabot gyilkolt meg. Urfalit a palesztinai bíróságok halálra ítélték, védői azonban az ítéletet megfellebbezték, de az ország fellebbviteli bírósága helybenhagyta a halálos ítéletet. Így került az ítélet végső fokon a londoni Semmitőszékhez, amely a napokban helybenhagyta a Josif Urfali ellen hozott ítéletet. A tárgyalás tragikus lefolyású volt. A zsidó gazdálkodó védője, Sir Alfred Mond fia, kihangsúlyozta, hogy ez a zsidó ember azelőtt soha senkinek nem ártott, becsületes és igyekvő tagja volt annak a kolóniának, amelyet az augusztusi zavargások idejében védelmezett. Ha nem szervezte meg a kolónia védelmét, az arabok, akiket lelőtt, bizonyára éppúgy bántak volna el vele és számos zsidó családdal, mint azok, akik Hebront és Szafedet támadták meg és halomra gyilkolták a szerencsétlen védtelem embereket. Urfali nem gyilkolt, hanem védte otthonát.

Beszéde után a palesztinai főügyész ség megbízottja: Kenn Freedy beszélt, aki kihangsúlyozta, hogy példát kellett statuálni ezzel az ítélettel. Palesztinában számosan a védelem hevében elragadtatták magukat és olyanokat is megölték, akiknek bizonyára nem is volt támadó szándékuk. Az ítélet a közeli napokban fogják végrehajtani.

— A walesi herceg Dél-Amerikába megy üzleti tanulmányuttra. Londonból jelentik: A walesi herceg a jövő évben Braziliába és Argentínába látogat el s azt fogja tanulmányozni, hogy az angol—délamerikai kereskedelmi kapcsolatok kimélyítésének mik volnának előfeltételei.

bőrt

napfürdőt vesz, jól

EMMEL

t a szél és a levegő is ill testének lennie, amikéteszi. És előbb jól sökkenti ezáltal a fájó Crém az egyedüli bőr-álmaz és ezen alapul a em beborult égnél is!

sai helybizottsághoz, rodához, amely hívás. Invezett tárgyakért. beérkezettadományok kéző kimutatás szá.

rt si In-	10.000 lejt
szég	2.750 "
n Cluj	500 "
n Cluj	300 "
n Cluj	300 "

iek asztalának gyűj. Bernát 1000, Comp. Cafenea 500, Gál M. 200, Krausz György 100, Lénárt Károly 100, Dr. Mihalovici 100, Demeter József 100, Hacc N. 100, Kiseb. 3.580 lejt.

óné Cluj 500 lejt
Összesen: 19.130 "
utatva: 781.619 "
összege: 800.749 "

nlóttek
zágban egy
kedőt, mert
banditának
zték

us 7. Egy tragikus Grodnó mellett egy atalembert lelőttek. an megsebesítettek.

este négy grodnói nhét éves Abraham éves Simon Klein- és Josef Jellin és utaztak Grodnóból ba baromfival és kel. Körülbelül tí- voltak a várostól, ar keletkezett és a közlül hárman neki utnak, hogy autót z uton ugyanis nagy s valószínűnek hit- valamelyik utszéli k mendéket a vihar

ekerült velük egy zsidó kereskedő fel- y megállítsa a jár- Jean Glambiewski ő ült, aki azt hitte- k dolga, kivette re- k felé tüzelt. Ket- azonnal elesetek, a tól való félelmében, golyó, lehasalt. Az ramban száguldott kit a három keres- al megrakott kocsit segélykiáltásra tár- nagy megdöbbenés- y Abraham Lewin, abbjá, halott, a má- tén meg van sebe- vállára vette a se- y viharban a közeli y terebélyes fa alá- lapultával egy arra- ták a sebesülteket, kit a zsidó temető k.

ét kereskedő más- an Glambiewszkit- ért boesánatot tö- egindították a bíró

port cég fizetési Berlinből jelentik: ismert hamburgi mányi cég fizetési A esőd elkerülése ották a bírósági el-

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Hotel Imperial
Ölkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **ERDŐTŰZ BORSÁN.** Lapzárta-kor telefonálja borsai tudósítónk: Ma hajnalban a borsai közbirtokosság erdejében az egyik irtásos területen tűz keletkezett. A tűz hamar elharapódzott és mintegy 3-4 holdnyi területen elhamvasztotta a leragott törzseket. Az idejében értesített hatóságok a környékről 40 csendőrt vezényeltek ki, akiknek sikerült a tüzet lokalizálni. A kár jelentéktelen, mert csak irtásos területen pusztított a tűz.

— **Változékony idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony időjárás várható esetleg kisebb esőkkel. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 23° Celsius.

— **A lengyel légionáriusok kongresszusa.** Varsóból jelentik: A napokban előtervezetet tartottak a lengyel fővárosban a lengyel hadseregben szolgált légionáriusok delegátusai. Az előtervezetben Szlavak miniszterelnök is jelen volt és beszédet is mondott. Az előtervezet előkészítette az évente szokásos légionista kongresszust, amelyet ebben az évben Radomban tartanak meg augusztus 9. és 10-én.

— **Földregés Dél-Spanyolországban.** Párizsból jelentik: A Havas távirati iroda jelenti a délspanyolországi Almeriából, hogy Albox környékén tegnap középerős földregés volt. Több épület súlyosan megrongálódott. A lakosok riadtan menekültek az utcákra és a szabadban töltötték az éjszakát.

— **A kínai parti vizeken az amerikai polgárok védelmére felvonult az amerikai flotta.** Newyorkból jelentik: A kínai parti vizeken az amerikai polgárok élet- és vagyonbiztonságának védelmére felvonult az amerikai flotta két kisebb egysége. A hadihajók a kínai belső ügyekbe még abban az esetben sem fognak beavatkozni, ha a kínai kommunista felkelőknek sikerülne Hankaut a szárazföld felől birtokba venniük. Kelet-Kínában a helyzet komoly.

— **Lopás közben tetten érték.** A kolozsvári rendőrség letartóztatta Kovács Gyulát, akit tetten érték, amikor Gansca Simon Mozdony uca 4 szám alatti lakásán összecsomagolta a lopott ruhákat. A peches tolvajt átadják az ügyészségnek.

— **Diplomáciai konfliktus készül a „Karlsruhe” német cirkáló délamerikai látogatása miatt.** Berlinből jelentik: A Karlsruhe német cirkáló az egykori keletafrikai német gyarmat kikötőiben történt látogatása incidensre vezetett. Stang város német konzuljának bankettjén a háború előtti Német-Keletafrika rendjét dicsőítették s ez az angoloknak sehogy sem tetszett. A Daily Mail úgy véli, hogy Anglia diplomáciai lépéseket fog tenni és követeli a német konzul visszarendelését.

— **Megjelent a Calauza-Utmutató** reklámlap ingyenes augusztusi száma. Tartalmazza az összes állami, megyei és városi közhatalokat, vasuti és autóbussz menetrendeket, specialista orvosok címeit és a legjobb beszerzési forrásokat. Minden szálloda portásánál ingyen kapható.

— **Zaro Aga, a világ legöregebb embere, fiatal feleséget keres.** Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó sokat foglalkozik mostanában Zaro Aga török agastyánnal, akit a világ legöregebb emberének tartanak. Zaro Aga megérkezett Newyorkba és a szokásos orvosi vizsgálat után tartózkodási engedélyt kapott. Az orvosok érelmeszesedést konstataáltak az öregnél, akinek egészségi állapota egyébként kielégítő. Utólevél szerint, melyet a török hatóságok állítottak ki számára, 1774-ben született. Zaro Aga 156 éves kora ellenére jól bírta a tengeri utat. Zaro Aga, aki életében soha sem ivott alkoholt és hosszú életét absztinens életmódjának tulajdonítja, az amerikai alkoholelles egyesületekben fog előadásokat tartani. Az agastyán újságírók előtt kijelentette, hogy el akar válni 64 éves feleségétől és új fogsort szeretne magának csináltatni. Váloperének lefolytatása után egy karsu, fiatal, barna nőt szeretne feleségül venni.

Tizenöt százalékkal akarja redukálni a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést

A pénzügyminiszter átiratban szólította fel az egyes minisztériumokat a legszigorubb takarékosagra

Bucuresti—Bukarest, augusztus 7. A jövő évi költségvetés előmunkálataira való tekintettel a pénzügyminiszter átiratban figyelmeztette az egyes minisztériumok illetékes reszortjait, hogy legalább tizenöt százalékos redukció keresztülvitelét várja el tőlük.

E redukciókból ötmilliárd lejes megtakarítást vár a pénzügyminiszter. Az egyes minisztériumoknak küldött utasításban leszögezi a pénzügyminiszter, hogy az eddigi 2 milliárd 821 millió lejű kitévő rendkívüli hitelek helyett a jövő évi költségvetésben maximum 700

millió lejjel szerepelhetnek a rendkívüli hitelek. Felhívja a pénzügyminiszterium ugyanakkor az összes minisztériumokat, hogy minimális tiz százalékos redukciót vigyenek keresztül az anyagbeszerzések tételénél.

Sehol soha olyan választások nem voltak, mint amilyeneknek a közelgő bolgár választások ígérkeznek

Ljapcsev és Burov feltűnésteltő audienciája Boris királynál

Szófia, augusztus 7. Ljapcsev bolgár miniszterelnök és Burov külügyminiszter vasárnap délután kihallgatáson jelentek meg Boris királynál, aki Euhrinogradban nyaral.

A kormány két főerősségének királyi kihallgatása nagy feltűnést keltett politikai körökben és minden feltevés megegyezik abban, hogy a két államférfi kihallgatása összefüggésben van a bolgár parlamenti választások közelgésével. Általában politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak az audienciának.

A bolgár belpolitikai helyzet ugyanis az utóbbi időben igen zavaros. Ljapcsevnek minden igyekezete, hogy homogén uralkodó pártot alakítson, meghiúsult és Cankovéknak a kormányba való bevonása sem tette szilárdabbá a kormány helyzetét. Ellenkezőleg életre keltette a régi ellentéteket. Ugyanis Ljapcsev és Burov teljesen a macedón forradalmárok Mihajlov Vanesa csoportjának politikai irányát követik, míg Cankov és elvarátai a megölt Protogerov tábornok híveiből alakult macedón forradalmárok politikájának

követői. Minden jel arra mutat, hogy választásokat tartanak a télen, de általános az a vélemény, hogy sehol soha olyan véres választások nem voltak, mint amilyenek a bolgár választások lesznek.

Egész Bulgáriában, valamint a szomszédos országokban is most a legnagyobb érdeklődéssel várják a királyi audiencia fejleményeit. Ljapcsev és Burov az újságírók előtt igen tartózkodóan viselkedtek és az újságírók kérdésére kitérő válaszokat adtak.

— **Sulyos bányakatasztrófa a Saar-medencében.** Saarbrückenből jelentik: A klantentli szénbányában szénporgyulladás következtében egy tárna, melyben ötven munkás dolgozott, rombadőlt. A bánya most is ég, nem lehet megközelíteni. Huszonhárom embert mentettek ki harmadfoku égési sebekkel. Többen haldokolnak. Nem valószínű, hogy a többi huszonhét embert élve emelik ki.

— **Eljegyzés.** Léb Honka és Deutsch Simon, Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Egy orosz vasut utasai megtámadtak és kifosztottak egy élelmiszerszállító vonatot.** Párizsból jelentik: A Chicago Tribune párizsi kiadásának moszkvai távirata szerint az orosz fővárostól északra eső Tver vasuti állomásán az utasok megtámadtak és kifosztottak egy élelmiszerszállító vonatot. A rendbontók tömegével eleinte nem bírtak a vasutbiztosító osztag emberei, de később megerősítéseket kaptak s ekkor sortűzekkel riasztották szét a tömeget. Számos halott és súlyos sebesült borítja a vasuti pályát.

— **SCHOBER KANCELLÁR ÉS A HEIMWEHR VEZETŐINEK TÁRGYALÁSÁI.** Bécsből jelentik: Ma délelőtt kezdetüket vették Schober kancellár és a Heimwehr vezetői között a sorsdöntő tárgyalások. Politikai körökben meg vannak győződve arról, hogy a tárgyalások kimenetelétől függ az osztrák kormány további sorsa.

— **Az ügyészségnek adták át a vasárnapi vitriolos merénylet hősnőjét.** Szabó Anna kolozsvári lakos vasárnap Csibi Anna nevű vetélytársnőjét vitriollal szembeöntötte és elvette tőle rikúlját, amely 2000 lejt tartalmazott. Szabó Annát a rendőrség őrizetbe vette és a mai nap fejeződött be ügyében a vizsgálat. A vitriollal lovasoltató nőt az ügyészségnek adták át.

— **Hozzákezdnek a Gross-Glockner-ut építéséhez.** Bécsből jelentik: Ma Salzburgban végkép letárgyalták a Gross-Glockner-ut építésének ügyét. A vállalkozók megkapták az építési megbízást és az az utasításuk, hogy most már mielőbb kezdjenek hozzá az ut megépítéséhez.

— **Ukrajnában összeütköztek a parasztek és szovjetmegbízottak.** Londonból jelentik: Több varsói lap arról ad hírt, hogy Ukrajnában a termés betakarítása közben súlyos természetü incidensek támadtak a parasztek és a szovjetmegbízottak között. Karlowka és Jusowka közötti területre a rend helyreállítására kivezényelték az ukrajnai hadtest két zászlóalját.

— **BORSÁI GYERMEKEK IS NYARALNAK TIHUCÁN.** Az erdélyi zsidó árvagondozó tihucai nyaralótelepe évről-évre vendégül látja néhány hétre az erdélyi zsidó árvagyermekeket szüzeit. Ez a nemes emberbaráti intézmény ebben az esztendőben elhatározta, hogy a tűzkatasztrófa folytán hajléktalanná vált borsai szegény zsidó családok gyermekeit is részesíti a nyaralás örömeiben. A második csoportban, amely nyaralását július 30-án kezdette meg, 20 borsai gyermek nyert felvételt, valamennyien hajléktalanná vált, nyomorító családok gyermekei. A gyermekek az árvagondozó jutatta el autóbusszal Tihucára, ahol már várta őket az árvagondozó vezetősége és gondoskodott legjobb elhelyezésükről. A borsai gyermekek a többiekkel együtt töltik az idejüket a nyaralótelepen. Tihucán megtalálják nyugalmukat a szerencsétlen borsai gyermekek, a havasok kitűnő levegője és az az anyai gondoskodás pedig hozzá fog járulni ahhoz, hogy leromlott egészségüket helyreállítsák.

— **Hitelesítették egy magyar sportrepülő világrekordját.** Párizsból jelentik: A nemzetközi légiszövetség a napokban hitelesítette a nemzetközi rekord között Lampich Árpád távolsági rekordját, amelyet a mátyásföld-monori körrepüléssel állított fel. Lampich rekordja a sportrepülések negyedik kategóriájában világrekord.

— **Trónörökösöt várnak Japánban.** Tokióból jelentik: A japán császári pár családi örököknek néz elébe. Februárra várják a mikádó harmadik gyermekét. A fiatal császárnénak eddig két kis leánya született, ezek közül az egyik néhánynapos korában meghalt. Azt remélik, hogy az újszülött fiú lesz és így a japán birodalom trónörökösét kap.

— **Egy amerikai újságíró kalandja Párizsban.** Párizsból jelentik: Ernst Armstrong, a Newyork Herald szerkesztője kora hajnalban autótaxin a Montmartre-ről a Boulevard-Raspailra ment. Mivel a taxaméter nem volt beállítva, vonakodott a sofőrnek az utért 200 frankot fizetni és csak 60 frankot ajánlott fel. Erre a sofőr dühében úgy halántékon vágta az amerikaiat, hogy ajultán esett össze és a járó-kelők szedték fel a járdáról és vitték kórházba. Magához térve, az újságíró megállapította, hogy a sofőr 2000 frankot kilóptott a zsebéből. A nyomozás a rabiátus sofőr után megindult.

— **Véget ért a keresztényszocialista bányamunkások kongresszusa.** Berlinből jelentik: Aachenben ma véget ért a keresztényszocialista bányamunkások kongresszusa. A záróülésen határozatot fogadtak el a Saar vidék mielőbbi visszazáradása érdekében és a munkaidő szabályozásáért.

— **Belerohtant egy autó egy század katonába.** Berlinből jelentik: Charlottenburgban az esőtől felázott utstelen egy gépkocsi megcsuszott és a Reichswehr egy masirozó osztagának emberei közé rohtant. Tizenöt katona többé-kevésbé súlyos zúzódásokat szenvedett, akik közül kettőnek állapota életveszélyes.

— **A tót néppárt nem tagadja meg Tukát.** Prágából jelentik: A Slovák hangoztatja, hogy a tót néppárt nem fogja megtagadni még most sem Tukát, azt a férfit, aki súlyos politikai harcokat vívott meg a pártban a párt eszményeiért. A lap megállapítani kívánja, hogy Tuka politikai eszelszövények áldozatául esett és szó sem lehet arról, hogy a tót néppárt öt tagjai sorából kizárja. A párt közelebből mérlegelni fogja azt a kérdést, milyen lépéseket kellene tenni Tuka megmentésére.

— **Egész Európát fenyegeti az orosz dumping.** Párizsból jelentik: A radikális párti Ere Nouvelle felhívja a figyelmet arra a veszélyre, amelyet a szovjet kivitel kereskedelemben bevezetett dumping-rendszer jelent az európai államokra nézve. A lap értesülése szerint Szovjet-Oroszországból óriási fakészletet kínáltak fel legutóbb Franciaországban. Az árat rendkívül alacsonyra szabták, de a vételár végső összege így is 250 millió frankot tesz ki. Az árajánlat elfogadása esetén Szovjet-Oroszországból hajlandó mintegy 20 millió frank erejéig francia autómobilokat vásárolni.

— **500 éves hadihajót ástak ki Svédországban.** Stockholmól jelentik: Svédországban még mindig sok régi tárgyat ásnak ki. Az állami muzeum vezetése alatt jelenleg az ország tizenegy tartományában végeznek ásásokat. A stockholmi Riddarholm-esatorna fenekén a lovagház közelében 500 esztendő hadihajót ástak ki. Az értékes lelet országsszerte nagy feltűnést keltett. A most kiásott hajó tölgyfából készült és alacsony, karsu teste erősen hasonlít a Wikingek hajóhoz. A hadihajó egészen különös szerkezetű régi vaságyuval van felszerelve és még a vasból, kőből és ólomból készült régi ágyugolyókat is megtalálták. A hajó fedélzete részben erősen megsérült, de alatta sok, a hajó felszereléséhez tartozó tárgyat fedeztek fel. Az ásatási munkálatok rendkívüli nehézségekbe ütköztek.

A vizsgálat

Düsseldorf, dorf tömeggyzáció már leül nyugodtak és godt atmoszfé a pontig, mi nyitó anyag amelyből kétsé hogy a düsse den idők egyi zője volt, aki állapított tery mas munkájá düsseldorfi bi hordta minda amely a legtol nül feltárja k a terhelő any oszlat a hata Negyvennyolo sági kísérlet, s a vizsgálati annyira alát beismerő vallo sok esetleges függetlenül ál fi rém bünös ben.

Kürten a v toztatta azt rendőrségen f tes, a bűnügy terjedelmes b és állandóan u magára, amel rendőrség előt Egészen apró hihető részlet kel önmaga e lati anyagot, módszert köve nem jár siker gokra tett va azt mondogat, beismerő val mert letartózt egy volt szánt tette a fant azonban Kürt jegyzőkönyvbe könyvbé vétet is, amelyek els tására vonat szinte esodala dacára ezekben tekben a vizsg lentmondások dolog volt ráb zugságokat.

Három eset gyilkossági kö esetében Kürt nek, csupán rovasára irt Scheer gépész és a Kühn ass kossági támadó kellő bizonyító delkezésére. E őrségi vizsgá eseteket is ma tárgyi bizonyít nem tudott p fejlemények sz az ügyekre is.

Kétséges Kü ban a gyilkoss sokban, amel Altenburg kö el. Ezekben az miatt elítelt F telt érdemlő. K is az altenburg közölag több t nak a megállá nösen a bünte pontjára és a t közölag. Viszo amelyeket vallo nyékén követ megfelelő bizo tájának rovásá

Kürten sze hány héttel e grafenbergt el vá a hatóságol ból vitték, hog megóvják. Fér

Kürten bünlajstroma: 48 gyilkosság és gyilkossági kísérlet, 35 gyujtogatás

A vizsgálat összegyűjtötte a bizonyító anyagot. — Kürten feleségének tragikus sorsa

Düsseldorf, augusztus 7. A düsseldorfi tömeggyilkos körül támadt szenzáció már leülepedett, a kedélyek megnyugodtak és a vizsgálati eljárás nyugodt atmoszférában haladt előre addig a pontig, míg megdönthetetlen bizonyító anyagot tudott összegyűjteni, amelyből kétségtelenül bebizonyosodik, hogy a düsseldorfi rém valóban minden idők egyik legelvetemültebb bűnözője volt, aki öntudatosan, előre megállapított terv szerint végezte borzalmas munkáját. Az elmúlt hetekben a düsseldorfi bünyűgyi rendőrség összehordta mindazt a bizonyító anyagot, amely a legtöbb bünyűgyben kétségtelenül feltárja Kürten bűnösségét és ez a terhelő anyag minden kétséget eloszlat a hatalmas bűnkomplexumban. Negyvennyolc gyilkosság és gyilkossági kísérlet, továbbá harmincöt gyujtogatás szerepel ezen a bünlajstromon s a vizsgálati anyag olyan pontos, annyira alátámasztott, hogy Kürten beismert vallomásától s ezen vallomások esetleges visszavonásától teljesen függetlenül állapítja meg a düsseldorfi rém bűnösségét a felsorolt esetekben.

Kürten a vizsgálóbíró előtt megváltoztatta azt a taktikáját, amelyet a rendőrség folytatott. Amint ismeretes, a bünyűgyi rendőrség a Fantom terjedelmes beismerő vallomásokot tett és állandóan újabb büntetéseket vállalt magára, amelyek nagyrészt még a rendőrség előtt is ismeretlenek voltak. Egészen aprólékos és teljesen szavahihető részleteket sorolt fel, amelyekkel önmaga ellen szolgáltatott vizsgálati anyagot. Most már új taktikai módszert követ, amely természetesen nem jár sikerrel, az egyes gyilkosságokra tett vallomásait visszavonja és azt mondogatja, hogy csak azért tett beismerő vallomást a rendőrségnek, mert letartóztatása után minden mind egy volt számára és ezért megeresztette a fantáziáját. A vizsgálóbíró azonban Kürtennek minden szavát jegyzőkönyvbe vettette és így jegyzőkönyvbe vettette azokat a kijelentéseit is, amelyek első vallomásának módosítására vonatkoztak. A gonosztevő szinte esodálatos emlékezőtehetsége dacára ezekben a visszavonási kísérletekben a vizsgálóbíró előtt súlyos elmentmondásokba keveredett és könnyű dolog volt rábizonyítani a tudatos hazugságokat.

Három eset kivételével a düsseldorfi gyilkossági komplexum minden egyes esetében Kürten Péter bizonyult tettesnek, csupán az elmebeteg Stausberg rovasára irt Ohliger Róza ügyében, Scheer gépész meggyilkolása ügyében és a Kühn asszony ellen intézett gyilkossági támadás ügyében nem áll még kellő bizonyító anyag a vizsgálat rendelkezésére. Kürten ugyan a rendőrségi vizsgálat folyamán ezeket az eseteket is magára vállalta, azonban tárgyi bizonyítékokat a vizsgálat még nem tudott produkálni. A legújabb fejlemények szerint rövidesen ezekre az ügyekre is teljes világosság derül.

Kétséges Kürtennek bűnössége azokban a gyilkosságokban és gyujtogatásokban, amelyeket vallomása szerint Altenburg környékén követett volna el. Ezekben az ügyekben a gyilkosság miatt elítélt Friedmann vallomása hitelt érdemlő. Kürtennek adatai ugyan is az altenburgi gyilkosságokra vonatkozólag több tekintetben ellentmondanak a megállapított tényeknek, különösen a büntettek elkövetésének időpontjára és a tettek színhelyére vonatkozólag. Viszont azokat a büntetéseket, amelyeket vallomása szerint Köln környékén követett el, tényleg sikerült megfelelő bizonyító anyaggal bünlajstromjának rovására irni.

Kürten szerencsétlen feleségét néhány héttel ezelőtt bocsátották el a grafenbergi elmeógyógyintézetből, ahová a hatóságok elővigyázatosság okából vitték, hogy a bántalmazásoktól megóvják. Férje szörnyű bűneinek tu-

datában az asszony teljesen összerokkadt. Állandóan öngyilkossági szándékot hangoztat. A rendőrség szociális osztálya vette gondjaiba és igyekszik elhelyezni őt. A rendőrség megállapítása szerint Kürten asszonynak sejtelve sem volt férje borzalmas gaztet-

teiről s ő maga a legnagyobb iszonyattal döbönt rá a rettenetes valóságra. El akar válni s a rendőrség támogatásával már be is nyújtotta eziránti kérelmét.

A vizsgálati fogságban lévő Kürten teljesen normális s egyáltalán nem lehet rajta észrevenni a depresszióknak semmiféle jelét. A legnagyobb nem-törődéssel várja ügyének fejlődését. Tekintettel a hatalmas bűnkomplexumra, amely terheli, ügyét ebben az évben már nem lehet tárgyalni és így a düsseldorfi Fantom borzalmas bűnesetei csupán a jövő évben kerülnek bírósági tárgyalásra.

KÖZGAZDASÁG

Nyolc vagon tengerit, egy vagon zabot, 70 mázsa lóheremagot és 25 mázsa mákot adtak el ma a kolozsvári árutözsdén

Cluj—Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári árutözsdén, a csütörtöki tőzsdénapon élénk forgalom volt. A legnagyobb forgalmat tengeriben bonyolították le. Eleinte szilárd volt a tőzsde, később ellanyhult, azonban zárás felé amerikai hírekre az árak ismét megszilárdultak. A tőzsdén csütörtökön a következő kötések jöttek létre: elkt három vagon tengeri, 425 ab Somkerék, 1 vagon zab 350 ab Cluj, 70 mázsa lóhere-

mag ab Cluj. Fizetendő december 31-ig, napiáron, spekulációra, egy vagon tengeri 400 ab Aranyosgyéres, 2 vagon tengeri 375 ab Sármás, 1 vagon tengeri 371 ab Mezőzáh és 1 vagon tengeri 385 ab Mezőzáh. Ezenkívül eladtak még 25 mázsa mákot, 21 lejért ab Érmihályfalva. A tőzsdét ma számos termelő is felkereste és remélhető, hogy rövidesen nagy forgalmat fog lebonyolítani.

Franciaországban olyan pénzűség van, hogy még két százalékra sem lehet kihelyezni

Hetvennyolc milliárd frankra dagadt a bankjegyforgalom

Párizs, augusztus 7. A jegybankok aranyekulációjában hónapok óta a Francia Bank, aranykészleteinek állandó növekedése folytán, az első helyet foglalja el. Hatalmas tőkealkulatok, amelyek az adók csökkenése segít elő, nagyszabású idegenforgalom, elsősorban azonban az aktív költségvetés természetesen olyan pénz- és devizabőséget idéztek elő Franciaországban, amelynek alig van elhelyezési lehetősége. Ezt első sorban a rendkívüli alacsony kamatlábak igazolják. A bankok két százalék mellett sem tudják a pénzeket elhelyezni, a magán diszkontó két és egynyelcad százalékot.

A bankok jelentései tehát ilyen körülmények között pénzkészleteiknek állandó gyarapodását mutatják ki, a betéteknél napról-napra növekednek, ezzel szem-

ben a pénznek nincs elhelyezési lehetősége. A devizák realizálása és az aktív fizetési költségvetés kiegyenlítése hatalmas aranyáramlást idéztek elő, amely a Francia Bank különleges politikája következtében napról-napra növekszik.

A Francia Bank aranykészlete 1928-ban 28.9 milliárdot tett ki. 1928 végén az aranykészletek 31.9 milliárdra gyarapodtak, 1929 közepén már 36.5 milliár, 1929 végén 42.2 milliárd és 1930 közepén 45 milliárd volt a Francia Bank aranykészleteinek állománya.

Ez a gyarapodás hatalmas bankjegy inflációt idézett elő, úgy, hogy ezidőszent a Francia Bank bankjegyforgalma 73 milliárd frank.

Két éven belül tehát a francia állam aranykészlete 16 milliárddal és bankjegyforgalma 14 milliárddal növekedett.

Az ország gabonatermése jobb, a tengeri gyengébb a tavalyinál

A mezőgazdasági kamarák szövetségének helyzetjelentése

Cluj—Kolozsvár, augusztus 7. A mezőgazdasági kamarák szövetsége tegnap jelentést adott ki Románia mezőgazdasági helyzetéről. A jelentés szerint az utóbi négy nap alatt a meleg az egész ország területén tovább tartott, Délkeleten a hőmérséklet árnyékban elérte a 35 fokot. Részleges esők voltak Havasalföldön, Moldvában és Beszarábiában, minek következtében a mezőgazdasági termények állapota sokat javult. A szárazság Moldvában, Beszarábiában, Erdély központján és a Duna alsófolyásánál jelentkeztek. Jégverés egyes országárszekben jelentős károkat okozott, minthogy a termés jégverés ellen nem volt biztosítva. A mezőgazdasági kamarák szövetsége ezeknek a jelenségeknek hatása alatt elhatározta, hogy a szövetségi központ útján nagyobb mozgalmat indít a jégkár és állatbiztosítások érdekében.

A kapásnövények általában sokat szenvedtek a szárazság következtében. Havasalföld déli részén, Moldvában, Beszarábiában és a Duna deltájában, ahol már egy hónap óta nem volt semmi eső, a termés eredményét nagyon veszélyezteteti a szárazság, a nagy meleg és a meleg szelek. Viszont vannak vidékek, ahol a kapásnövények nagyszerűen fejlődnek. Mindazonáltal a tengeri termés

eredménye a múlt évinél valamivel kedvezőlenebb lesz. A szalmás növények esélyese folyamatban van, de eséplógépek hiányában nehezen halad előre.

A buzaerme eredménye egy mennyiségben, mint minőségben meghaladja a múlt évi terméseredményeket, vannak vidékek, ahol a gabona fajsúlya 83 kilogramot is meghaladja.

A szőlőtermés szépen fejlődik. Az érés szépen halad előre. A száraz időjárás következtében néhol a termés 5—10 százalék veszteséget szenvedett. Általánoságban a szőlőtermés is kielégítőnek ígérkezik.

Az állatok egészsége általában kielégítő. Izolált esetekben lépfene, ragadós száj- és körömfájás lépett fel, de az alkalmazott rendszabályok megakadályozták a járvány továbbterjedését.

Oroszország buzdát exportál. Berlinből jelentik: Oroszország külkereskedelmi népbiztossága elhatározta, hogy ezidén külföldi devizák nagy mennyiségben való beszerzése miatt félmillió tonna gabonát fog exportálni. A franciák és olaszok már eddig is nagy mennyiségeket vásároltak.

Licitáció közben halasztották el a Heinrich szappangyár-árverést

Cluj—Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári Heinrich szappangyár, amely egyike a legnagyobb multu erdélyi vállalatoknak, csütörtökön reggel árverésre került. A gyár a Közgazdasági Bank ismeretes bukásának lett az áldozata, majd valahogy kiegyezett hitelezőivel és a gyárat bérbeadta a Léb és Rózsa cégnek, de a tisztviselőit a gyár fizette tovább. Ez év áprilisában a gyár felmondott régi tisztviselőinek és mivel fizetésüket nem tudta tovább folyósítani, ezek kártérítési perrel támadták meg a gyárat és a bíróság mintegy 200 ezer lej meg is ítélte a tisztviselőknél. Ennek következtében árverést tüztek ki a gyár ellen, amelyhez az állam és a város is csatlakozott többszáz ezer lejes követeléssel. A mai árverést harmadszor tüztek ki és harmadszor is elhalasztották. Ma ugyan megkezdtek az árverést és az irodaberendezéseket mintegy 69 ezer lejért eladták, azonban a gépek eladására nem került sor, mert a gyár tulajdonosai közül a Dobi—Szekely-csoport eljárta, hogy felfüggeszék az árverést. A licitáción több nagyvárad, marosvásárhelyi és bukaresti szappangyáros jelent meg, azonban egyikük sem volt komoly vevő, mert mindegyik csak egyes géprezéseket akart vásárolni és en block senki sem akarta megvenni a hatalmas értékű gyárat. Az árverés elhalasztása is ez okból történt, mert ha a gépeket részletekbe adták volna, azok csak ócskavasat reprezentáltak volna és nem a valódi értékeket. A részleteladásnál nemcsak, hogy a tisztviselők követelését nem elégítették volna ki, hanem az állam követelése sem lett volna fedezve. A svárberlet a szerződés szerint az őszig Rózsa és Léb cég birtokában marad és remény van rá, hogy ezen idő alatt a gyár szanálni fogja magát és tisztviselőivel is kiegyezik, úgy, hogy a nagymultu erdélyi iparvállalat nem fog ebek harmincadjára kerülni.

A nemzetközi kénkonferencia. Párizsból jelentik: Az utóbbi időben a nemzetközi kénkonferencia tárgyalásai megszakadtak a német delegátusok miatt, akik tudvalegőleg nem tudtak megegyezni és hazautaztak. A konferencia tehát a németek nélkül hozott határozatot, amelynek értelmében egy éves hatállyal a francia kénműveléget kizárólag a francia gyárosok látják el. A chilei kén tekintetében külön megállapodás jött létre, amely szerint meghosszabbították a régebbi konvenciókat.

Apróhirdetések

CHIMIS, rase oktató baltefile és majorságmetsző orth. rabbitól engedélyezve októberre állást keres. Érdeklődi: Simon Samu Timisoara, Bem-u. 19.

GOVERNANTE perfect franciá, német ongora tudásal állást keres Abathilde Roth Baia Bicsad jud. Satu-mare.

KERESÜNK megbízható házzetűnöt vidékre AZONNALI belépésre. — Ajánlatok „Megbízható” jellegre a kiadóba.

MODERN két szobás komfortos lakás azonnalra kiadó. Árpád-ut 39.

3 SZOBA, konyha és fürdőszoba szeptember elsejére bérbeadó. Zápolya-utca 7.

KERESEK központban 2 szoba konyhás lakást. Címem a kiadóhivatalban.

TELJES e látásra elfogadok egyetemi hallgatókat vagy iskolás gyermekeket. Lakás belvárosban. Címem a kiadóban.

320'000 lejért elköl-tőzés miatti eladó család ház. — Jövedelme 50000 lej. 1938-ig adómentes. Ugyanott kézimunka, huzatos ebéd-lőszékek, asztal, egy filodendron, perzsa ágyelők és keretezett gobelinek eladók. Megtekinthető Kalandos-u. 11. sz. alatt.

ABSZOLUT üzemi képes chevrolet luxusautó eladó. Értekezni Reg. Ferdinand 28.

KÉT SZOBA kiadó Wesselényi-utcaiban. — Értekezni Reg. Ferdinand 28.

HETEDIKES GIMNÁZISTA, javító vagy magánvizsgázók előkészítését vállalja Weisz Ernő Cal. Traian (Árpád-ut) 13

SCHWARTZ IG NACNE orth. köcs VEGETARIUS ET TERME és tejcsarokla Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca) 10. sz. alatt megnyit. A felhasználó tejműködését készítményeim. — Ugyanott naponta frissen tejből és bivalytej bázisból készültva is kapható.

Színház — Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

A BUDAPESTI ANDRÁSSY UTI SZÍNHÁZ TELJES KABARÉ TÁRSULATA KOLOZSVÁRON
 Berky Lili, Daybukát Ilona, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos, Berky Józsa

Futótüzként terjedt el annak a híre, hogy Budapest legelőkelőbb, legmagasabb színvonalú kabaréegyesülete, az „Andrássy uti Színház” teljes társulata két vendégjátékra Kolozsvárra érkezik. Soha nem tapasztalt lázas érdeklődés támadt erre a hírre, a pénztárt valószínűleg megostromolta a közönség. Kellems meglegyetésül szolgált az is, hogy az óriási költség dacára, amivel egy ilyen vendégjáték jár, a helyek árai nincsenek emelve.

A nagyszerű együttes, amelynek legismertebb tagjai Berky Lili, Daybukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos, Berky Józsa, csak két estén fog fellépni. Első fellépésük hétfőn, második fellépésük kedden este lesz.

- MŰSORUK:**
- Örültek házában**
Harmath Imre tréfája
 - Sláger-dalok**
Ihász Lajossal
 - Vége az operettnek**
Bluett: Berky Lili és Gózon Gyulával
 - Testamentom**
Daybukát Ilona és Bársony Istvánnal
 - Szerelmi párbaj**
Berky Lili és Gózon Gyulával
 - Étvágytalanító**
Berky Józsa és Ihász Lajossal
 - 72-es órház**
Daybukát Ilona és Bársony Istvánnal
 - Pinty-panty**
Ihász Lajos, Berky Lili és Jankovszky Marával
 - Gózon Gyula**
dalokkal

Jegyekről tanácsos már most gondoskodni.

TYUKKETREC (Csak felnőtteknek), ERDÉSZLEÁNY — mozihelyekkel

Ma este a legvidámabb, legszabadabb színi, legötletesebb párizsi bohózat, a „Tyukketrec” kerül színre nagyon olesó mozihelyekkel. Holnap (szombaton) este 9 órakor pedig az „Erdészleány” című operettet adják Kondor Ibolyával a címszerepben. Ma is, holnap is a helyek: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ötszemélyes páholy 150 lej.

Vasárnapi előadások: Kondor Ibolya és Betegh Bébi bucsuja

Két előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban. Hat órakor a diadalmas sikerű „Alvinci huszárok”-at adják nagyon olesó mozihelyekkel. Kilenc órakor pedig a „Szökik az asszony” kerül színre s ennek az előadásnak keretében bucsuzik Kondor Ibolya és Be-

tegh Bébi. A férfi főszerepet vendékként Keleti Árpád, a szegedi és pozsonyi színház volt kitűnő énekes bonvivánja fogja játszani.

Bébi Daniels óriási sikere: MOZIRIPORTERNŐ

Fergeteges kacagással fogadta tegnap a Magyar Színházban a közönség Bébi Danielst legújabb és legbrilliansabb alakításában, a „Moziriporternő”-ben. Ez a ragyogó filmjúdonság még ma és holnap látható naponként 3, 5 és 7 órakor. Vasárnap délután is vetítik a „Moziriporternő”-t, de csak 3 és fél 5 órakor.

Holnap éjjeli előadás: HAJADON ANYÁK

Holnap este 11 órakor éjjeli filmelőadást tartanak a Magyar Színházban. A „Hajadon anyák” című erkölcsdrámát vetítik, amelyet a cenzura csak felhívott részére engedélyezett.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: WILD-WEST CIRKUSZ

Pompás műsora lesz vasárnap délelőtt a Magyar Színház matinéjében. A „Wild-West cirkusz” című izgalmas vadnyugati cowboy történetet vetítik Hoot Gibsonnal a főszerepben.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

- Péntek:** Tyukketrec. (Francia bohózat, csak felnőtteknek! Nagyon olesó mozihelyekkel. Sorozatszám 346.)
- Szombat:** Erdészleány. (Nagyon olesó mozihelyekkel. Kondor Ibolyával, Ihász Aladárral, Réthely Ödönnel. Sorozatszám 347.)
- Vasárnap d. u. 6 órakor:** Alvinci huszárok. (Operett-újdonosság, nagyon olesó mozihelyekkel. Sorozatszám 348.)
- Vasárnap este 9 órakor:** Szökik az asszony. Kondor Ibolya bucsufelvétele. Olesó helyekkel. Sorozatszám 349.)

RADIO MŰSOR

- Idő: Középeurópai**
- PÉNTEK, AUGUSZTUS 8**
- Bukarest.** 12: Grammfón. 17: Zenekar. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélő-újság. 19: Grammfón. 19:40: Rádióegyetem. 20: Zongora hangv. Bach, Haas, Szimanovszky, Chopin, Debussy Prokofjev műveiből. 20:30: Felolvasás. 20:45: Hegedűhangverseny. 21:15: Cselló. 21:45: Beszélőújság.
 - Budapest.** 9:15: Hangverseny. Bach Busoni; Chaconne. Verdi: Trubadur. Leonora áriája. Leoncavallo: Bajazzók. E. barátaim, Kacagj Bajazzó. Granados: Spanyol tánc. Millöcker: A szegény Jontahán. Lehár: Paganini: Parasztbeesület. Siciliana; Turridu bucsuja Mac—Dowel: Boszorkánytánc. Kaesóh: Nem tudom feledni; Róbert úrszébete: De jó volna. Lehár: Friderike: Röslein, Röslein, Mein M-d-
 - Bécs.** 20:05: Bécsi dalok. 21: Vonós-egyesekek. 22: Zenekar.
 - Berlin.** 20:30: Tréfás zenei előadás.
 - Breslau.** 21:15: Tengerészdalok.
 - Hamburg.** 20:30: Szimfonikus hangverseny.
 - Köln.** 20: Zenekari hangv.
 - Stuttgart.** 23: Grammfónatánzene.
 - Varsó—Poznan.** 20:15: Filharmónikus hangverseny. Schumann, Manfred nyitány. Brahms: Hegedűverseny. Mendelssohn: Skót szimfónia.
 - Riga.** 19:03: Szimfonikus hangv.
 - Milánó.** 20:40: Szimfonikus hangv. Liszt: II. magyar rapszódia. Coven: Régi angol táncok. De Falla: Spanyol kertek éjszakái. Grieg: Norvég táncok. Pirelli: Umbriai rapszódia.
 - Róma.** 21:02: Szimfonikus hangverseny Cimarosa: Titkos házasság, szimfónia. Beethoven: V. szimfónia. Paganini: Virtuóz-változatok. Rossini: Mózéséw. Corelli: Sarabande. Granados: Két tánc. Bizet: Nyitány és harangjáték. Bach: Fuga korállal.
 - Prága.** 20: Ifjúsági óra dalokkal. 21: Rádiózenekar.
 - Pozsony.** 18: Magyar óra.
 - Kassa.** 20:05: Zongorahangverseny. Beethoven: Skót zene. Dvorak: Keréngő. Moszkovszkij: Gitár. Chopin: Eji dal. Debussy: Két arabeszk. 20:30: Rádiózenekar. Mendelssohn: Ruy Blas Goldmark. 21:35: Grammfón.
 - Oslo.** 21: Baritonének.
 - Toulouse.** 19: Csellójáték. Utána szimfonikus zenekar.
- SZOMBAT, AUGUSZTUS 9**
- Bukarest.** 12: Grammfón. 17: Zenekar. 18:30: Felolvasás. 18:45: Beszélő-újság. 19: Grammfón. 19:40: Rádióegyetem. 20: Hangv. Bizet: Carmen.

Gluck: Orfeusz nyitány, Strauss: Keréngő, Ernst: Elégia (hegedűszó) 20:30: Felolvasás. 20:45: Orosz dalok. 21:15: Rádiózenekar., Meyer-Hebrnd Pétervári est, Lehár: Kék mazur. 11:45: Beszélőújság.

Budapest. 9:15: A Rékai Miklós szalonzenekar hangversenye. Lehár: Hercegisasszony — egyveleg. Jarnfelt: Prلودium; Grieg: Erotik; Puccini: Pillangósisasszony. Adam: A nürnbergi baba. Csajkovszkij: Virágkeréngő. Lange A.: Orosz fantázia. Polla: Dancing Tambourin.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12:05: A m. kir. I. honvédegyesület zenekarának hangversenye Sebek: Bolgár tánc. Moszkovszki: Spanyol tánc. Friml: Egyiptomi tánc. Grieg: I. sz. norvég tánc. Dvorak: III. sz. szlav tánc. Várady: Török tánc. Hoffmann: Magyar tánc.

12:25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2:30: Hírek.

4: Bodnár László meséi: A becsület hőse: Az önfeláldozó fiu.

4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: A Rékay Miklós szalonzenekar hangversenye. Schubert: Rosamunda. Bizet: Gyermekekjátékok. Fetrás: Bocaccio. Mozart: Török induló. Stolz: Keringő a Szívek szimfóniájából. Willie: Piano Capers.

6: Dr. zalai Szalay László novellái: „Strand és vidék”.

7:45: Grammfón-operaelőadás. Verdi: Aida.

Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigányzene.

Bécs. 20:05: Bécsi dalok. 21: Vonós-egyesekek. 22: Zenekar.

Berlin. 20:30: Tréfás zenei előadás.

Breslau. 21:15: Tengerészdalok.

Hamburg. 20:30: Szimfonikus hangverseny.

Köln. 20: Zenekari hangv.

Stuttgart. 23: Grammfónatánzene.

Varsó—Poznan. 20:15: Filharmónikus hangverseny. Schumann, Manfred nyitány. Brahms: Hegedűverseny. Mendelssohn: Skót szimfónia.

Riga. 19:03: Szimfonikus hangv.

Milánó. 20:40: Szimfonikus hangv. Liszt: II. magyar rapszódia. Coven: Régi angol táncok. De Falla: Spanyol kertek éjszakái. Grieg: Norvég táncok. Pirelli: Umbriai rapszódia.

Róma. 21:02: Szimfonikus hangverseny Cimarosa: Titkos házasság, szimfónia. Beethoven: V. szimfónia. Paganini: Virtuóz-változatok. Rossini: Mózéséw. Corelli: Sarabande. Granados: Két tánc. Bizet: Nyitány és harangjáték. Bach: Fuga korállal.

Prága. 20: Ifjúsági óra dalokkal. 21: Rádiózenekar.

Pozsony. 18: Magyar óra.

Kassa. 20:05: Zongorahangverseny. Beethoven: Skót zene. Dvorak: Keréngő. Moszkovszkij: Gitár. Chopin: Eji dal. Debussy: Két arabeszk. 20:30: Rádiózenekar. Mendelssohn: Ruy Blas Goldmark. 21:35: Grammfón.

Oslo. 21: Baritonének.

Toulouse. 19: Csellójáték. Utána szimfonikus zenekar.

12:05: A m. kir. I. honvédegyesület zenekarának hangversenye Sebek: Bolgár tánc. Moszkovszki: Spanyol tánc. Friml: Egyiptomi tánc. Grieg: I. sz. norvég tánc. Dvorak: III. sz. szlav tánc. Várady: Török tánc. Hoffmann: Magyar tánc.

12:25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2:30: Hírek.

4: Faragó Jenő humoros előadása: „Nyári uazás Budapestről Pestre”.

4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: A magyar Cserkészszövetség előadása: Cserkészletünk a lélek tükrében.

6: A Székesszékfővárosi Zenekar hangversenye. Csajkovszkij: Diótörő szvit I. Ks. nyitány. Karakterisztikus táncok. Ir. I. Orosz tánc. Arab tánc. Kinai tánc. Kukták tánc. Svendsen: II. Norvég rapszódia.

7:30: Tóth László dr. a Nemzeti Újság főszerkesztőjének előadása: Norvégia.

8: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye.

8:45: Tarka est.

10:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd grammfónhangverseny.

Bécs. 19:30: Wolf dalok.

Berlin. 18:45: Népdalok.

Breslau. 19:25: Dalok.

Frankfurt. 19:30: Zenekar.

Hamburg. 23: Tnczene.

Varsó—Poznan. 20:15: Népszerű hangverseny.

Milánó. 21:25: Vegyes hangv.

Róma. 21:02: Nagy hangv.

Prága. 21: Vigopera.

Pozsony. 12:20: Spanyol zeneművek. Osló. 22:10: Zongora és hegedűjáték. Mozart, Debussy, Brahms művei.

Toulouse. 21: Operetttrészetek, szimfonikus zenekar.

MÓRICZ ZSIGMOND

Légy jó mindhalálig

50.— lej

(Eddigi ár 238.— lej)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában (Utánvét nélkül 16.— lej portó)

A kolozsvári mozgók műsora:

Aug. 10-ig	Dacia (Magyar Színház)	Carmen	Corso	Edison	Select	Uránia
Előadások) vasárnap kezdete) hétköznap	d. e. 11 és d. u. 3 és 5 órakor 3, 5, 7 órakor	3, 5, 7 és 9 órakor 3, 6 és 9 órakor	fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor fél 6, fél 8 és fél 10 óraor	3, 5, 7, 9 órakor 3, 6, 9 órakor		fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor fél 6, fél 8, fél 10 órakor
Rendes) matiné) helyárak	10 és 20 lei 10 és 15 lei	10, 15, 20, 25, 30 lei	20, 25, 30, 36 lei 15, 20 lei	10, 15, 20, 25, 30 lei		15, 20, 25, 30 lei
Péntek	A moziriporternő	Egy kokott naplója Nöstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastély	Nyári idényben zárva	Szerelem a kolostorban
Szombat	A moziriporternő Este 11 kor: Hajadon anyák.	Egy kokott naplója Nöstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastély	„	Szerelem a kolostorban
Vasárnap	Matiné: Wildwest-cirkusz d. u. A moziriporternő	Egy kokott naplója Nöstényördög	Amikor a szív megszólal. — Hangosfilm	Lyon Lea Titokzatos kastély	„	Szerelem a kolostorban

XIII E (16) augusztus 569

Az Uj K és bá

Ütkölnk forrás

Magistrato megér

A „ne

Azt állítja niszter nem titkos alapja szemita agitációs külföldi térium rendszermakkal zafais” szerv Persze a belső folni ezt az minisztérium tal. Hogy mi sem fogjuk természetétél tudni. A titkát teljes szíves egyes miniszter jogukra van lásninnen s minthogy nem fog kiderülni gal, hogy kap kaptak a két jaiából az antinyos szubvenő ügyminisztérium kat azért adta rezonirozzanak ditották ezeké jól a vama, e borsai esemény belügyminiszter letből.

A kormány la rosszul esik, h ilyen vádakat miniszter ellen kezik, hanem t állit, mint azt, tot, amely miat börtönben ül, tartozó Ünivers és nyomták. Te gys, ami más hogy a vasgárok finanszíroz

Látjuk tehát, berális párt k dolják a felforrozásával. Egy ket az alakul rozta valaki. H kiterjedő propa tok, rópedulák elkészítéséhez, séhez az agitató országban keres táásával renget Ezeket a horrib esetre sem teret mita alakulatok az érzésink, hog za van, meg a V nehezünkre elhi sul készséggel példányban Zele kájait és az is tünk, hogy az kormánypenzerek beiket. Vagyis v pénzzel, ami a m bölgviült össze theim-kasszáiba. már arra, hogy kormány is, a li rozni a vasgárdájüknek megfelelt sága, annak sok ton kívül a legi pszihózis, hogy a párt is tul akarta zafiságban. De m kön keresztil ak hazafiságukat? M ebben az országb agitációkban és a sokban nyilvánu El tudnánk képe géseknek egy nem senyezhetne a kor tal abban, hogy